

xonar

jaargang 12 | nr. 2 | december 2021

XPEDITIE

PLEEGZORG

HET NIEUWE XONAR
PLEEGZORG LEVENSBOEK!

EEN SPREEKBEURT
OVER PLEEGZORG ALS
MIDDEL TEGEN PESTEN

VEERKRACHT BIJ KINDERTRAUMA

WINTER

XPEDITIE is een uitgave van **xonar**

www.xonar.nl

INHOUDSOPGAVE

VEERKRACHT

Naomi Vandamme over
veerkracht bij kindertrauma

Lees verder op pagina 4

SPREEKBEURT

Een spreekbeurt over
pleegzorg als middel tegen
pesten.

Lees verder op pagina 28

LEVENSBOK

Het nieuwe XONAR
pleegzorg levensboek.

Lees verder op pagina 34

en verder...

- 3 Gewone mensen
- 4 Veerkracht bij kindertrauma
- 10 Terugblik Week van de Pleegzorg
- 12 Pleegzorg.nl voor deskundigheid
- 14 Vertrektraining binnen pleegzorg
- 16 Geweldloos verzet & waakzame zorg
- 22 POR - Terugblikken en vooruitkijken
- 24 Pleeggezin met migratieachtergrond
- 28 Spreekbeurt over pleegzorg
- 31 Column van een pleegmoeder
- 32 De kracht van liefde
- 34 Het XONAR pleegzorg levensboek
- 35 Zoekertjes
- 36 Meelopen met...
- 40 Het recept van...
- 41 Agenda

COLOFON

Xpeditie is een gratis magazine over XONAR
pleegzorg en verschijnt gemiddeld twee keer per jaar.

Redactie

Rachel Lemlijn, Roger Knubben, Eefje van Hombergh,
Cora Aussems, Edith Deckers en Lindy Sevriens

Opmaak & eindredactie

Afdeling communicatie XONAR

Oplage

1200 exemplaren

Kopij aanleveren

Wilt u een redactionele bijdrage leveren voor
Xpeditie? Dat kan! U kunt kopij aanleveren via
xpeditie@xonar.nl

Heeft u vragen hierover? Bel dan naar de afdeling
Communicatie: **043 - 604 59 37**

PLEEGZORG: VOOR GEWONE MENSEN, DOOR GEWONE MENSEN, TUSSEN GEWONE MENSEN

Ik was laatst bij een wervingsavond voor pleegouders, waar een stevig aantal pleegouders hun eigen verhaal vertelden. Wat ze mooi vonden, wat hen dreef, waar ze energie van kregen, waar ze voor stonden. Maar ook: waar ze tegenaan liepen, met hoeveel professionals ze te maken hadden, met zoveel bureaucratie om te gaan en waar het ene regeltje het andere loodrecht op elkaar deed staan.

Dit soort gesprekken goed beluisterende, kun je niet anders dan de visie hebben dat pleegouders goed gefaciliteerd moeten worden. Om zoveel redenen; om menselijke redenen, om zorginhoudelijke redenen en zelfs –hoe ordinair- om redenen rondom maatschappelijke kosten. Pleegouders zorgen er in veel gevallen voor dat kinderen niet in een woonvorm als een gezinshuis, leefhuis, residentiele groep of zware jeugdzorg belanden. Dat is een opdracht voor XONAR, maar ook een opdracht voor onze gemeenten die deze zorg bekostigen moeten met faire tarieven voor professionals en pleegoudervergoedingen.

Veel zorg zal opschuiven naar de samenleving. Pleegzorg is daar een heel mooi voorbeeld van. Zoals ik recent in een interview voor L1 aangaf: pleegouders zijn de stille helden van de jeugdzorg; actieve burgers die iets willen doen voor kinderen in een kwetsbare positie. Wat ik als directeur van XONAR heel mooi zou vinden om naast de professionele ondersteuning aan pleegouders, we daarnaast ook kunnen kijken naar wat er al in buurten en wijken is? Of samen met vrijwilligers of buddy's pleegouders ondersteunen om de dagen samen met kids vorm te geven? Er is een hele groep ervaringsdeskundigen die XONAR's pleegouders willen ondersteunen. Niet als bezuiniging, maar om het gewone leven nog meer samen te binden met de laagdrempelige vorm van zorg die pleegzorg al is. Zoals de titel van mijn voorwoord zegt: voor-, door-, tussen gewone mensen.

Samenwerking met gewone mensen. Hoe fijn is het als juist die samenwerking zit ingebakken in XONAR's processen en systemen en pleegouders en onze kids hierop kunnen rekenen? Ik ga hiervoor: voluit!

Giovanni Coenen
Directeur Zorg XONAR

Veerkracht bij kindertrauma

Interview met Naomi Vandamme

Naomi Vandamme is klinisch psycholoog en werkzaam als gz-psycholoog. Ze specialiseerde zich tot psychotraumatoloog. Naomi Vandamme werkte vele jaren als traumahulpverlener in de kinder- en jeugdpsychiatrie en was betrokken als leidinggevende en projectmanager bij diverse trauma- en veerkrachtgerelateerde projecten in binnen- en buitenland. Naomi Vandamme woont met haar gezin op Curaçao.

Binnen XONAR pleegzorg zijn enkele medewerkers eerder dit jaar van start gegaan met het onderwerp Veerkracht bij Kindertrauma. We hebben een training gevolgd bij Naomi Vandamme die dit concept ontwikkeld heeft en we beschikken inmiddels over veel mooie materialen om het onderwerp Veerkracht bij kinderen in kaart te brengen en te bespreken. In een vraaggesprek met Naomi nemen we u mee in het onderwerp Veerkracht.

Naomi, kun je vertellen wat 'Veerkracht bij kindertrauma' inhoudt?

Helaas maken veel kinderen in hun jonge leven ingrijpende gebeurtenissen mee. In de training 'Zorgen voor getraumatiseerde kinderen' wordt hier aandacht aan besteed. Als pleegouder leer je in die training hoe je traumasensitief kunt opvoeden. Aanvullend daarop kunnen we kinderen helpen door hun Veerkracht te vergroten. Veerkracht kun je het best omschrijven als het vermogen om terug te veren na een ingrijpende gebeurtenis. Denk hierbij aan een bloem die in vaste grond groeit. De zon kan schijnen en dan groeit de bloem en doet hij zijn blaadjes open. Maar het kan ook stormen en regenen en dan kan de bloem naar de grond buigen en zijn blaadjes laten hangen. Veerkracht is dan het vermogen om de bloem weer rechtop te krijgen, zodat hij weer verder kan groeien.

Het boek "Veerkracht bij Kindertrauma" heb ik geschreven omdat ik in de praktijk vaak vragen kreeg over hoe je nu concreet kunt werken aan het versterken van de veerkracht van kinderen. Veerkrachtbronnen zijn factoren in en rond het kind die bijdragen aan veerkracht. Denk hierbij

aan fysieke factoren, maar ook sociale factoren, psychologische factoren, religieuze factoren et cetera die het kind of het gezin nodig heeft om een moeilijke (traumatische) gebeurtenis te boven te komen. In het boek tracht ik dan ook op hele simpele manieren voorbeelden, activiteiten en handvaten aan te reiken die kunnen bijdragen aan het bouwen van diverse veerkrachtbronnen die kunnen helpen in het terugveren na een ingrijpende gebeurtenis.

Op basis van wat ik tegenkwam in onderzoek maak ik hierbij een onderscheid tussen veerkrachtbronnen in het kind zelf en veerkrachtbronnen in de omgeving van het kind. Voorbeelden van veerkrachtbronnen in het kind zijn: zelfbeeld, zelfvertrouwen en vaardigheden om je emoties te reguleren. Bij veerkrachtbronnen in de omgeving van het kind kun je denken aan een rolmodel, de beschikbaarheid van steunfiguren, kansen tot participatie in de maatschappij, etc. In het werken met het thema Veerkracht sluit ik me nauw aan bij de visie van Michael Ungar die een meer sociaalecologische visie op veerkracht heeft. Simpelweg gezegd merkte hij, samen met vele andere onderzoekers, dat veerkracht niet iets is van het kind alleen maar dat het vooral een wisselwerking is tussen verschillende factoren in het kind, zijn gezin en zijn omgeving. Zoals school en de buurt, de mensen in het netwerk van het kind, de maatschappij waar het kind en het gezin in opgroeit, religieuze en politieke factoren maar ook factoren als IQ en genetische aanleg.

Het belangrijkste hierbij is dat de veerkrachtbronnen die het kind op een bepaald

moment tot zijn beschikking heeft de best passende voor hem of haar zijn om terug te veren van een tegenslag. Immers, ieder kind is anders en heeft dus ook iets anders nodig om terug te veren (denk aan de bloem na de storm).

Wanneer werk je aan Veerkracht en wie kan dat doen?

Iedereen kan werken aan het vergroten van veerkracht: het kind, ouders, grootouders, pleegouders, leerkrachten en hulpverleners. Maar ook de manier waarop instellingen georganiseerd zijn, van beleidsmedewerkers tot op overheidsniveau. Kortom, veerkracht is iets van ons allen, het maakt geen onderscheid. Wat we nodig hebben om terug te veren van een moeilijke gebeurtenis kan dan ook heel divers zijn. Voor het ene kind is dat toegang tot een veilige persoon waarbij het zich gezien en erkend voelt en die kan helpen om met zijn emoties om te gaan. Voor het andere kind helpt het om het gevoel te hebben dat hij bijdraagt aan het grotere geheel, dat hij er mag zijn en dat hij het vertrouwen heeft dat hij bepaalde doelen kan bereiken. En dat hij weet welke stappen hij moet ondernemen om deze doelen te behalen. Kortom, wat iemand nodig heeft om veerkrachtig met een gebeurtenis om te gaan kan verschillen, echter er zijn zeker een aantal veerkrachtbronnen die net wat vaker effectief zijn dan anderen.

Als je me vraagt: "wanneer werk je aan veerkracht?" dan is het belangrijk om te vermelden dat veerkracht enkel ontstaat in het licht van een moeilijke gebeurtenis. Als er geen schokkende, traumatische of moeilijke gebeurtenis is om van terug te veren, dan kan je ook niet van veerkracht spreken. Als een kind zich goed kan

ontwikkelen dan is er gewoon sprake van een positieve ontwikkeling en heb je geen veerkracht nodig. Dat neemt niet weg dat je wel kunt werken aan het versterken van veerkrachtbronnen. Je kunt het zien als het vullen van een rugzak met puzzelstukjes. Als je in de normale opvoeding bouwt aan diverse vaardigheden, mindsets maar ook inzet op een goede relatie met personen in de omgeving van het kind dan kunnen hieruit diverse veerkrachtpuzzelstukjes ontstaan. Deze kunnen vervolgens in de levensrugzak van het kind opgeslagen worden. Wanneer het kind dan te maken krijgt met een moeilijke gebeurtenis dan is de kans iets groter dat de juiste stukjes in de rugzak zitten. Wanneer de moeilijke gebeurtenis reeds heeft plaatsgevonden kun je altijd werken aan veerkracht, het is nooit te laat hiervoor. Vergeet niet dat vele kinderen al veerkrachtig met gebeurtenissen omgaan en dat veerkracht ook vaak spontaan kan ontstaan. Maar wanneer dit niet het geval is dan kun je altijd werken aan het samen met het kind op zoek gaan naar de nodige veerkrachtbronnen voor het maken van zijn veerkrachtpuzzel.

Welke materialen heb je hiervoor ontwikkeld?

Voor de hulpverleners hebben we de veerkrachtmaterialendoos ontwikkeld. In deze doos zitten diverse materialen, samen met een handleiding met activiteiten om diverse veerkrachtbronnen te stimuleren. Voor ouders hebben we op www.theablebox.com diverse tools en groeibundels ontwikkeld, gericht op het versterken van diverse veerkrachtbronnen op kindniveau en op omgevingsniveau. Denk hierbij aan een emotielakentje, een relaxmat maar ook een 'Question Pillow' om kinderen op jonge leeftijd te leren aangeven wat ze op een bepaald

moment nodig hebben in het omgaan met moeilijke dingen. De komende maanden zullen we ons platform op de Ablebox alleen maar uitbreiden met ook live sessies zodat we (pleeg)ouders en (pleeg)kind op weg kunnen helpen in het bouwen aan diverse veerkrachtbronnen.

Welke resultaten heb je hier zelf al mee geboekt in je werk met kinderen?

Ik ben zelf steeds meer gaan werken vanuit een krachtversterkende benadering net omwille van de positieve resultaten. Het mooie aan het werken rondom veerkracht is dat je naast het stilstaan wat niet goed gaat, vooral verder bouwt aan wat al helpend is. Ook heb je specifiek aandacht voor wat nog helpend kan zijn. Scholen merken vaak een groot verschil. Onlangs had een kindje meegedaan aan een van onze veerkracht-bootcamps die we in Curaçao geven. Zelfs al na

een week training vertelde de leerkracht aan haar moeder dat ze merkte dat het meisje veel beter in haar vel zat. Dingen die ik zelf in de praktijk zie, is dat kinderen steeds beter kunnen aangeven wat ze voelen en wat ze nodig hebben.

Hierdoor vertoont het kind vaak al veel minder storend gedrag omdat iedereen door deze communicatie beter kan aansluiten op de behoeften van het kind. Ook zie ik een versterking in de onderlinge relaties binnen het gezin. De ene keer omdat ouders en kind vaker kijken door de veerkrachtbril en de andere keer omdat ouders – door het aanreiken van concrete tools – beter kunnen aansluiten bij de behoeften van het kind. Ook zie je dat kinderen betere relaties krijgen met leeftijdsgenoten en zich hierdoor meer verbonden voelen. Dit biedt vaak extra steun en veiligheid voor kinderen.

Andere kinderen merken dat hun stemming beter wordt omdat ze beter hun emoties weten te handhaven op een manier die door hen als helpend wordt ervaren. De resultaten zijn dus verschillend omdat ieders veerkrachtpuzzel er anders uitziet. Onlangs kwam een moeder naar mij toe nadat haar dochter had deel genomen aan een van onze groepsprogramma's rondom veerkracht. Ze vertelde dat haar dochter (9 jaar) tijdens de bezoeken bij vader was gevallen op straat en zich erg had verwond. Haar vader was zo boos geworden dat hij was weggereden. Hierdoor bleef het meisje alleen achter langs de grote weg. Het meisje was te voet naar de Starbucks gegaan omdat ze wist dat haar moeder daar vaker ging werken. Het was best een eindje lopen van waar het voorval had plaatsgevonden tot aan de desbetreffende Starbucks. Eenmaal bij de Starbucks vroeg ze de medewerkers of ze haar mama konden bereiken omdat ze alleen was en pijn had. Uiteindelijk hebben ze moeder weten te contacteren. Ik was zo ontzettend trots op haar, zei mama. Vroeger zou ze gelijk in paniek raken en mogelijk met een vreemd iemand zijn meegereden. Nu was ze nog steeds bang maar ze deed de dingen die ze geleerd had om rustig te blijven en ging daarna op zoek naar oplossingen. Haar emoties overspoelden haar niet zoals vroeger, met als gevolg dat een gevaarlijke situatie gelukkig veilig was afgelopen.

De veerkrachtpuzzel van dit meisje - tijdens de situatie van het achtergelaten zijn- bestond uit het weten te reguleren van haar emoties, het inzetten van haar probleemoplossende vaardigheden en het zo snel mogelijk trachten toegang te krijgen tot haar steunfiguren. Het is haar op haar jonge leeftijd gelukt om met deze moeilijke situatie om

te gaan omdat ze een langere periode intensief had gewerkt aan het uitbreiden van enkele kindgerelateerde veerkrachtbronnen. Wanneer ik dit soort berichten hoor ben ik ontzettend dankbaar dat we een klein steentje mogen bijdragen aan het leren over veerkrachtbronnen bij kinderen, ouders en hulpverleners.

Hoe kunnen wij dit inzetten voor onze pleegkinderen?

Bij alle kinderen is het thema veerkracht belangrijk maar zeker bij pleegkinderen. Deze kinderen hebben al iets meegemaakt, anders werden ze niet uit huis geplaatst. Als pleegouder doe je er altijd goed aan om tijdens de opvoeding aandacht te hebben voor het verder versterken van reeds aanwezige (potentiele) veerkrachtbronnen. Dat kun je op een hele speelse manier doen. Zo kun je aan de slag met het versterken van het zelfbeeld, of het bouwen aan zelfwerkzaamheid, emotieregulatie en andere veerkrachtbronnen. Op omgevingsniveau kun je onderzoeken hoe jij het kind toegang kunt geven tot voor hem belangrijke veerkrachtbronnen. Ook kun je samen met het kind bouwen aan relaties met mensen in zijn omgeving die potentiele veerkrachtbronnen kunnen worden. Verder kun je actief met het kind gaan zoeken hoe het kind kan participeren in de maatschappij met zijn unieke gaven of talenten. Bijvoorbeeld door lid te worden van een vereniging of te helpen in een buurthuis. Als het kind een talent heeft en dat kan inzetten om andere mensen te helpen, kan dit een enorm gevoel van 'er toe doen' bij het kind tot stand brengen.

Kortom, er is zoveel dat je als pleegouder kunt doen om thuis aan de slag te gaan met het thema

veerkracht. Of het kind nu al behandeling krijgt of nog niet, werken rondom veerkracht kan nooit kwaad.

Zou jij voor onze pleegouders een workshop kunnen geven over Veerkracht?

Met veel plezier vertel ik meer over Veerkracht. Het thema inspireert mij ontzettend en als ik dat kan delen op een manier dat het ten goede komt van vele kinderen, dan doe ik dat met plezier.

Naomi geeft speciaal voor XONAR pleegouders een online lezing over veerkracht bij kindertrauma.

Praktische informatie
Datum: 25 januari 2022
Tijdstip: 20.00 uur

U kunt zich hiervoor aanmelden via de website van XONAR. U ontvangt dan voorafgaand aan de bijeenkomst een link.

TERUGBLIK

Week van de Pleegzorg 2021

De landelijke Week van de Pleegzorg is bedoeld om aandacht te vragen voor pleegzorg en het tekort aan pleeggezinnen, maar wellicht nog belangrijker is het om stil te staan bij de grote inzet van onze pleeggezinnen. In de huidige complexe maatschappij vragen wij veel van hen. Desondanks zorgen ongeveer 600 pleeggezinnen van XONAR voor bijna 700 pleegkinderen.

Graag hadden wij net als voor corona een mooi evenement georganiseerd, maar dit voelde niet verantwoord. Toch wilden we deze week niet ongemerkt voorbij laten gaan. Pleegzorg wordt geboden vanuit het hele gezin, daarom leek het ons gepast om een daarbij passend cadeautje aan te bieden.

De 16 Zuid-Limburgse gemeenten zien de grote meerwaarde van pleegzorg en steunen de pleegzorgorganisaties bij het organiseren van de Week van de Pleegzorg. Mede dankzij hun jaarlijkse financiële bijdrage was het mogelijk om dit jaar alle Zuid-Limburgse pleeggezinnen een heerlijk vlaaipakket aan te bieden. Een echt Limburgs cadeautje dat door veel pleeggezinnen enthousiast is ontvangen.

Laco / Feel Fit Center dragen pleegzorg een warm hart toe en willen graag iets betekenen voor pleeggezinnen in heel Nederland. Al heel wat jaren krijgen pleeggezinnen tijdens de Week van de Pleegzorg gratis toegang tot een van Laco's 31 binnenzwembaden of in een van de 6 Feel Fit Centers. Een schitterende actie waar veel gezinnen gebruik van maken.

Pleegzorg doe je samen! Samen zwemmen, samen een vlaai bakken!

Ons eigen MAX pleegzorgdepot organiseerde op 6 en 7 november een Fashion Weekend. Ruim 100 pleegouders en kinderen bezochten onze Pop-up store in Maastricht. Dankzij sponsoring van een bekend kledingmerk mochten wij heel veel nieuwe kleding, sieraden en schoenen weggeven. Dankzij de pleegzorgmoeders en hun fantastische netwerk is het Fashion Weekend een groot succes geworden.

Landelijk was er daarnaast de Groen Licht actie; overheidsgebouwen werden groen verlicht in het kader van 'groen licht voor pleegzorg'. De gemeente Beek was dit jaar een enthousiaste kartrekker in het Zuiden.

Naast de gemeenten zijn ook steeds meer bedrijven bereid om ons te helpen bij onze zoektocht naar nieuwe pleeggezinnen. Obvion Hypotheken uit Heerlen organiseerde een informatieavond over pleegzorg bij Brightlands en is initiatiefnemer voor de oprichting van de Stichting VOOR Parkstad. De aanwezigen waren onder de indruk van de ervaringsverhalen

van diverse pleegouders, de dochter van een pleegmoeder en een pleegkind. Er komt een vervolgbijeenkomst in het kader van....."Delen om te vermenigvuldigen".

Daarnaast schonk ook Fortuna Sittard aandacht aan de Week van de Pleegzorg tijdens de wedstrijd Fortuna Sittard – PSV door pleegzorg te benoemen in het programmaboekje. Er worden al mooie plannen gesmeed voor 2022!

Ook XONAR richt zich op de toekomst. We gaan de samenwerking met de gemeenten en het bedrijfsleven nog verder verstevigen in het kader van het behouden/koesteren van onze huidige pleeggezinnen en het werven van nieuwe pleeggezinnen.

Een groot woord van dank aan iedereen die heeft meegewerkt aan de Week van de Pleegzorg 2021!

PLEEGZORG.NL

HÉT PLATFORM VOOR DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

Sinds het begin van dit jaar is het landelijke platform pleegzorg.nl gelanceerd. Diverse XONAR pleegouders maken hier al gebruik van. Hierbij nogmaals wat meer informatie over de interessante zaken die er te vinden zijn. Zo zijn er veel leerzame artikelen te vinden en online trainingen te volgen.

De onderwerpen zijn:

Rechten & Plichten

- Vrijwillige of gedwongen plaatsing
- Rechten van een pleegkind
- Omgangsregelingen
- Ziekte en medische behandeling
- Overplaatsingen
- Pleegoudervoogdij
- Regelingen voor school
- Rechtszaken

Leven als pleeggezin

- Praktische zaken
- Eigen kinderen van pleegouders
- Matching
- Nieuwe plaatsing
- Pleegkind en eigen broer of zus
- Breakdown
- Pleegzorg vanaf 18 jaar

Geldzaken

- Kosten en vergoedingen
- Belastingzaken

Geldzaken

- Kosten en vergoedingen
- Belastingzaken

Opvoeding & ontwikkeling

- Gedrag van je pleegkind
- Trauma bij pleegkinderen
- Gehechtheid
- Gehechtheidsproblemen
- Intimiteit en seksualiteit
- Seksueel misbruik bij pleegkinderen
- FAS bij pleegkinderen

E-learning

- Tieners in pleegzorg
- Rechtspositie van pleegouders

Webinars

- Pleeggrootouder ben je niet alleen
- 'We laten je niet los op je 18e'

Ervaring van een van onze pleegouders

Anita, een pleegmoeder van XONAR neemt regelmatig een kijkje op www.pleegzorg.nl. Anita vertelt dat ze eens lid is geweest van een Facebookpagina voor pleegouders maar daar niet echt vond wat ze zocht en het ook niet zo haar ding was. Toen zag ze een aankondiging in de maandelijkse nieuwsbrief van XONAR pleegzorg en is ze gaan kijken op pleegzorg.nl.

'Dit is wel iets wat me bevalt en met echt veel informatie over alles wat met pleegzorg te maken heeft.'

Anita kijkt vooral of er nieuwe ontwikkelingen of trainingen zijn die haar interesseren, maar ze vindt het ook wel fijn om te lezen waar andere pleegouders tegenaan lopen en hoe anderen daar weer op reageren. Dit kan op de besloten pagina waar pleegouders lid van kunnen worden.

Anita vertelt dat ze vooral iets heeft gehad aan de online cursus Hechting. Dit onderwerp blijft ze interessant vinden en ze kijkt ook regelmatig nog eens door het cursusmateriaal, bijvoorbeeld bij een nieuwe plaatsing.

Een tip van Anita is om nog iets van zoekertjes op pleegzorg.nl te zetten. Dit kan volgens haar binnen bepaalde gemeenten misschien helpen om het tekort gedeeltelijk op te lossen.

Anita raadt pleegzorg.nl zeker aan bij pleegouders. Er is volgens haar altijd wel iets waar je niet bij na denkt en het dan leest en denkt 'o ja, zou dit ook bij ons zo kunnen werken?'. Of dit speelt bij ons ook en uit de reacties kun je dan halen wat jij zou kunnen bijdragen om het voor het kind beter aan te kunnen pakken.

Tot slot: pleegzorg.nl is volgens Anita een overzichtelijke site met veel aanbod en waar je altijd dingen van opsteekt. Er is volgens haar geen vraag te gek in de besloten groep en de reacties zijn er soms echt helpend.

Vertrektraining binnen pleegzorg

Hulpverleners Sharonne Kohl en Samira Niks over deze mooie hulpvorm

Vanuit XONAR bieden we de hulpvorm vertrektraining aan. Soms weet een jongere het allemaal even niet meer zo goed. Waar wil hij met zijn leven naartoe en hoe zit het met school, werk of wonen? Vertrektraining kan dan helpen om het weer allemaal op een rijtje te krijgen en een duidelijk plan voor de toekomst te maken. In de vertrektraining krijgt de jongere intensieve begeleiding bij het realiseren van een gezond toekomstperspectief. De hulpverlener van XONAR stimuleert de jongere om de eigen toekomst vorm te geven, eigen doelen te bepalen en zoveel mogelijk zelf te doen en steunt waar nodig. Dat is natuurlijk net zo relevant voor jongeren binnen pleegzorg. Toch wordt deze hulpvorm binnen pleegzorg nog niet veel ingezet, iets dat Sharonne en Samira graag anders zouden zien. In dit interview vertellen zij hier meer over.

Allereerst, wat houdt vertrektraining precies in?
'In het algemeen kun je hierover zeggen dat vertrektraining een training is voor jongeren vanaf ongeveer 16 jaar die het even niet meer zo goed weten. Ze gaan in die leeftijd steeds meer richting zelfstandigheid en lopen tegen zaken aan als 'wat doe ik met school, werk of wonen?'. Maar deze vragen zijn bij iedereen verschillend en vertrektraining is dan ook altijd op maat. Het is een traject van tien weken waarbij de vertrektrainer 3x per week 3 uur met de jongere aan de slag gaat. Het is dus een behoorlijk intensief traject, waarbij echt aan de persoonlijke doelen van de jongere gewerkt wordt', vertelt Samira, vertrektrainer.

Wat is de meerwaarde van vertrektraining voor pleegkinderen?

'Veel pleegouders hebben het idee dat vertrektraining alleen ingezet wordt als de situatie met een jongere dreigt vast te lopen, maar dat beeld zouden we graag willen veranderen', geeft Sharonne aan, pleegzorgbegeleider.

Ze gaat verder: 'Pleegkinderen hebben vaak bepaalde bagage niet meegekregen doordat ze uit huis zijn geplaatst. Waar een andere jongere meekrijgt hoe hij of zij iets moet regelen rondom werk of school, lukt dat bij pleegkinderen niet altijd op die manier. Een heel praktisch voorbeeld, het regelen van een verzekering als je 18 wordt. Of een helder beeld krijgen van wat op jezelf wonen kost: welke maandelijkse lasten er zijn. En hoe hiermee om te gaan binnen jouw budget. Het zou mooi zijn als we hier preventief iets aan kunnen doen, zodat we hen met die extra bagage de wereld in kunnen sturen. Dat is zo nuttig, voor iedereen.'

Samira vult aan: 'Naast die praktische zaken is er ook heel veel aandacht voor de persoonlijke doelen van de jongere. Wat wil hij of zij de komende jaren? We maken samen een stappenplan, voor over een jaar, 5 jaar of 10 jaar. Dat lijkt iets heel groots, maar dit zorgt er wel voor dat de jongere op een bepaalde manier over zijn of haar leven gaat nadenken. Samen bekijken we dan welke stappen er nodig zijn om deze doelen te behalen. Het is dus echt een combinatie tussen persoonlijke doelen stellen en praktische zaken regelen om die doelen te verwezenlijken'

Wat is jullie advies aan pleegouders?

'Vertrektraining is niet voor ieder pleegkind relevant, maar denk er als pleegouder eens over na. Het kan enorm nuttig zijn', zegt Sharonne.

Samira vult aan: 'En begin op tijd. Wat we vaak zien is dat deze trajecten vlak voor de 18e verjaardag pas ingezet worden. Dan is het soms al wat laat. Hoe eerder we beginnen, des te meer tijd heeft de jongere om op zijn of haar doelen te focussen. Dat geeft rust, ruimte en de mooiste resultaten.'

Meer informatie over vertrektraining? Neem contact op met uw pleegzorgbegeleider.

Geweldloos verzet en training waakzame zorg voor tieners

Dit najaar zijn we gestart met een nieuwe groepstraining genaamd: **Waakzaam zorgen voor tieners**. De training is gebaseerd op de principes van **Geweldloos Verzet**. Een onderdeel van de training wordt hier verder uitgewerkt, namelijk kinderen die liegen. Als we met pleegouders in gesprek gaan en vragen welke waarden en normen ze graag aan hun (pleeg-)kinderen willen meegeven, dan zeggen ze meestal: "dat ze respect hebben en dat ze niet liegen".

Maar wat dat liegen betreft: hebben we hier als opvoeders controle over? Kinderen liegen soms, hier hebben ze dan vaak een reden voor. In dit artikel willen we hier wat verder op ingaan. De basis voor dit artikel komt uit het boek **Waakzame Zorg** van Haim Omer.

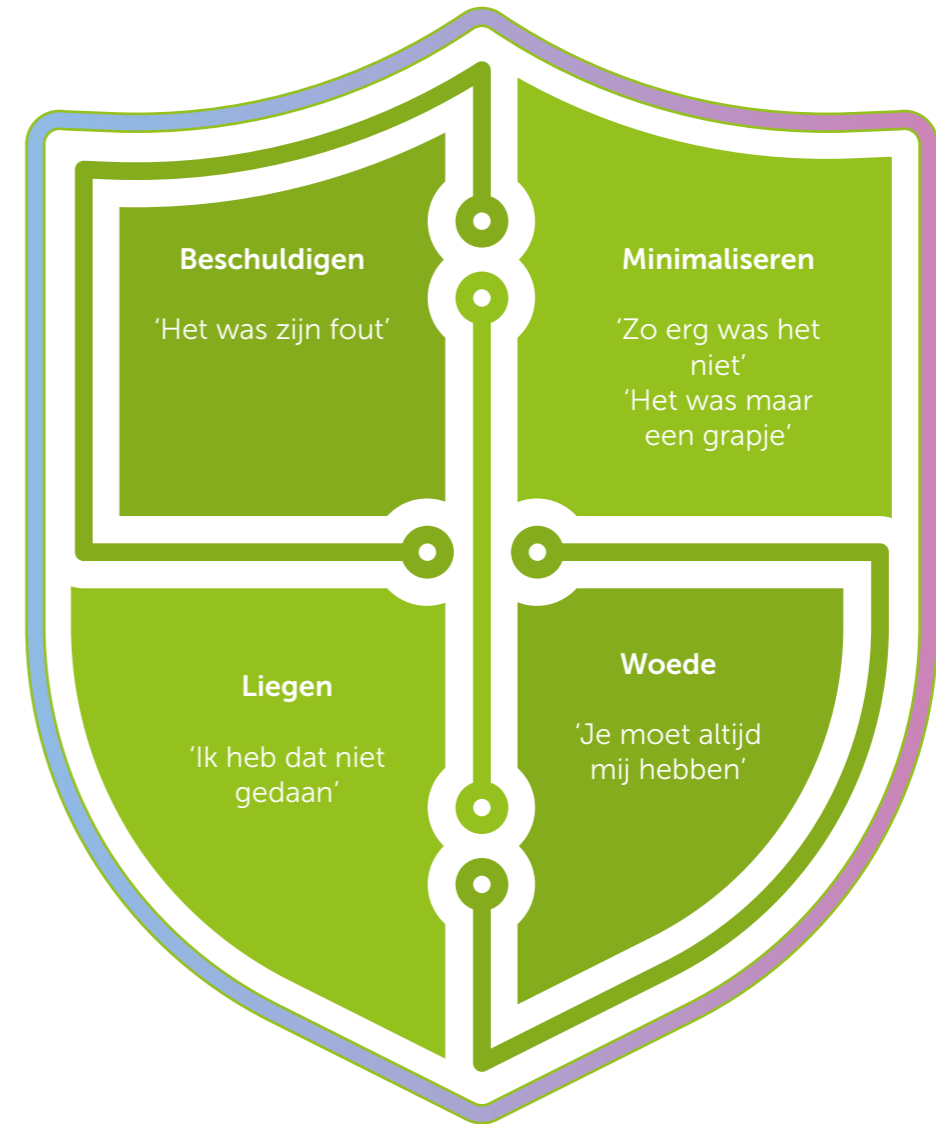
Schild van schaamte

Kinderen die onveilig gehecht zijn, kunnen overspoeld worden met een gevoel van grote schaamte op het moment dat ze aangesproken worden op hun gedrag dat niet oké was. Schaamte is een ander gevoel dan schuldgevoel. Schaamte is een gevoel van een slechte persoon te zijn, terwijl schuld meer gekoppeld kan worden aan het onacceptabele gedrag, losgekoppeld van de persoon.

Een veilig gehecht kind dat zich schuldig voelt over iets dat het heeft gedaan, kan zijn schuld redelijk goed erkennen en zoeken naar manieren om het goed te maken. Een beschaamd kind heeft het nodig om een strategie te ontwikkelen om zijn kwetsbare zelfbeeld te beschermen. Als het

kind dat niet doet, kan het bezwijken onder het gewicht van het slecht gevoel over zichzelf.

Om dit te voorkomen zal een beschaamd kind een serie van verdedigende reacties ontwikkelen die vooral naar voren komen op momenten dat ze geconfronteerd worden met verwijt en boosheid van de ander over iets dat ze hebben gedaan. Deze reacties kunnen zijn: ontkenning, het kleiner maken dan het is (minimaliseren), anderen de schuld geven of uiteindelijk ontploffen van boosheid. Zoals in de afbeelding te zien is, heeft Dan Hughes dit beschreven als het Schild van Schaamte. Kinderen gebruiken dit schild om zich achter te verstoppen.

Schild van schaamte (Dan Hughes)

De opdracht voor de opvoeder is om te voorkomen dat kinderen zich beschaamd voelen, maar hen te helpen om manieren te vinden waarin ze het verschil kunnen voelen tussen henzelf als persoon en hun gedrag dat niet oké was.

Hoe om te gaan met leugens?

Leugens zijn een van de belangrijkste redenen waarom pleegouders en tieners met elkaar botsen. De pleegouder probeert steeds aan het kind duidelijk te maken dat het kind niet mag liegen

en heeft er last van als het kind door blijft gaan met liegen. Kinderen ontdekken al op jongere leeftijd dat ze kunnen liegen om een bepaald doel te bereiken, bijvoorbeeld het stiekem pakken van een koekje en dan ontkennen dat ze dat hebben gedaan. Het hangt echter van zijn omgeving af of het liegen een gewoonte wordt. Het is de taak van de opvoeder om dit tegen te gaan omdat het de sociale en morele ontwikkeling van het kind in gevaar kan brengen. Dit kun je doen door te laten merken dat je doorhebt dat het kind een leugentje

vertelde en dat je dat niet oké vindt. Maar daarbij moet je je er wel van bewust zijn dat je hem de vaardigheid om te liegen niet kunt ontnemen, immers we hebben daar geen controle over.

Als je als pleegouder doorhebt wat het doel is van de leugen, kan dat je helpen om in te schatten welke motivatie er achter de leugen zit. Is het een leugentje om bestwil die verder niet zo gevaarlijk is voor het kind, kun je dit afdoen met een grapje waarin je het kind laat weten dat je doorhebt dat het een leugentje vertelt. Maar zwaarwegende leugens vragen om een andere reactie.

Door leugens te vertellen kan het vertrouwen dat er binnen de relatie met je kind is, schade oplopen. Het kind kan zich met behulp van leugens onttrekken aan zijn verplichtingen of de leugens stellen hem bloot aan grote verleidingen en gevaarlijke invloeden. Een bekend voorbeeld van de toenemende schadelijke gevolgen van leugens is de poging van kinderen om steeds weer onder hun huiswerk uit te komen. Als je kind regelmatig zijn huiswerk niet maakt, verliest hij de aansluiting bij zijn klas. De gevolgen kunnen zijn dat het kind zijn schooljaar niet haalt en het vertrouwen van de leerkracht, klasgenoten en pleegouders kwijtraakt.

Leugens die voortkomen uit een gespannen relatie tussen pleegouder en kind, beschadigen het wederzijdse vertrouwen nog eens extra. In elke relatie waarin sprake is van leugens, zorgen die ervoor dat er een gevaarlijke kloof tussen beide partijen ontstaat. Pleegouders van kinderen bij wie liegen een gewoonte is geworden, voelen steeds meer afstand, vervreemding en boosheid ten opzichte van hun kind. Meestal proberen ze het kind zover te krijgen dat het ophoudt met

liegen. Maar die pogingen lopen vaak uit in preken die met dreigementen gepaard kunnen gaan (als je niet ophoudt met liegen, dan.....) en door het kind niet meer gehoord worden. Je kind vat dit op als een aanval en wil zichzelf beschermen. Daarom zal hij zich nog meer achter zijn leugens verstoppen om te voorkomen dat je je met zijn zaken gaat bemoeien.

Als opvoeder is het je plicht om je kind te laten merken dat liegen onacceptabel is. Als je merkt dat je kind liegt, kun je iets zeggen in de trant van: dat is een leugen en dat is niet oké. Ik ben daar boos over.

Als jongeren blijven liegen wordt het liegen een bescherm laag (schild), hij schermt zich af voor de buitenwereld en wordt daar een expert in. Hij herkent de manier waarop zijn (pleeg)ouders op hem gaan reageren en ontwikkelt steeds weer nieuwe manieren en leugens om die aanvallen af te weren.

Hierdoor ontstaat een negatieve dynamiek in het gezin. (Pleeg)ouders verzamelen bewijsmateriaal om het kind met zijn leugens te confronteren en als dit gebeurt, zal het kind niet toegeven en wordt de verwijdering tussen ouders en kind alleen maar groter met als gevolg dat je het kind in een richting drijft die gevaarlijk kan zijn (bijvoorbeeld omgang met andere jongeren in de gevarenzone).

Wat kun je dan wel doen?

Als (pleeg)ouder moet je accepteren dat je de leugen nooit helemaal uit het leven van je kind kunt bannen, niet door hardhandig in te grijpen en ook niet door geheime onderzoeken in te stellen. Wees je hiervan bewust en probeer

meer aanwezig te zijn in het leven van je kind (waakzaamheid). Een kind dat dingen achterhoudt en liegt, heeft (pleeg)ouders nodig die sterker op zijn leven betrokken zijn, die naast hem gaan staan en geen (pleeg)ouders die hem terechtwijzen en hem proberen van zijn schuld te overtuigen.

De volgende uitspraken kunnen helpen:
'Als je me probeert te ontwijken, ga ik dingen controleren. Maar als je me geloofwaardige informatie geeft, kan ik jou steeds meer vertrouwen geven.'

De uitspraak dat jouw gedrag als (pleeg)ouder afhangt van de vraag of je kind je ontwijkt of geloofwaardige informatie geeft, maakt duidelijk dat vertrouwen geen of-of verhaal is. Het is nooit zo dat je iemand of volkomen vertrouwt of helemaal niet vertrouwt. Vertrouwen is een gevoel dat allerlei niveaus kent. Als je kind en jij op zo'n zwart-witte manier denken over jullie vertrouwen in elkaar, zal elke maatregel, hoe klein ook, je kind het gevoel geven dat je hem helemaal niet meer vertrouwt.

Het vertrouwen in je kind kan toenemen en afnemen, al naar gelang de situatie en hoe hij zich gedraagt. Als je kind zegt: *'je vertrouwt me zeker niet'*, kun je bijvoorbeeld antwoorden: *'op dit moment kan ik je inderdaad niet meer vertrouwen, ik zou je graag weer meer willen vertrouwen en dat zal ik zeker ook doen zodra jij iets doet waardoor dat weer mogelijk wordt voor mij'*.

Op die manier laat je merken dat de mate van jouw vertrouwen in hem afhangt van zijn gedrag.

'Ik ben er niet zeker van dat je me de hele waarheid vertelt, daarom zal ik waakzaam blijven.'

Hiermee laat je het kind merken dat zijn gedrag twijfels oproept over zijn geloofwaardigheid, maar je hoeft niet te zeggen dat je er van overtuigd bent dat het kind liegt, want dan krijg je immers weer die breuk tussen jullie.

Zo'n opmerking waarbij je niet meteen met het beschuldigende vingertje wijst, maar toch wel je twijfel en waakzaamheid laat merken, heeft 5 belangrijke functies:

1 Signaleren dat je de informatie die je kind heeft gegeven problematisch vindt.

2 Het mogelijk maken om je vertrouwen in je kind te verkleinen of te vergroten, al naar gelang de omstandigheden.

3 Voorkomen dat de situatie escaleert.

4 Vertrouwen tot iets maken wat zich ontwikkelt en niet iets is wat er simpelweg wel of niet is.

5 Ervoor zorgen dat je niet in de sfeer en dynamiek van een strafproces terecht komt en daarbij ook: de waardigheid van je kind beschermen. Zodanig dat hij het schild van schaamte langzaam aan kan laten zakken.

Pleegouders over de training

Bjorn en Nathalie:

7 jaar geleden zijn wij gestart met netwerk pleegzorg. Ons nichtje die inmiddels volwassen is, kwam toen bij ons wonen. Nu komen haar zusjes deeltijds in het weekend en vakanties. Zelf hebben we een tweeling van 14 jaar in de puberteit. In de 2e lockdown zagen we één van onze eigen kinderen veranderen, het gedrag werd zorgelijk en na een escalatie thuis besloten wij om hulp in te schakelen. We kochten het boekje "nieuwe autoriteit voor ouders". De aanpak die hierin beschreven werd past goed bij wat we al deden, maar het gaf ook inzicht in wat we nog konden verbeteren. Niet veel later zag ik in Xpeditie dat Xonar een cursus aanbood voor pleegouders die gebaseerd is op deze aanpak. Wij bespraken met onze pleegzorg begeleidster of het mogelijk was om deze cursus te volgen al was de aanleiding ons eigen kind en niet één van de pleegkinderen. Dit kon gelukkig. De cursus was in groepsverband en het voelde al snel vertrouwd om persoonlijke ervaringen te delen en het was fijn om van elkaar te leren. We kregen in de cursus inzicht in wat we al goed doen maar ook inzicht in ons eigen handelen wat niet helpt in sommige situaties. We bespraken onder andere: wanneer laat je de touwtjes vieren en geef je je kind zelf meer verantwoordelijkheid en wanneer moet je ze wat strakker aan trekken als het dreigt mis te gaan? Er was veel aandacht voor hoe je dat kunt doen en welke taal je daarbij gebruikt. In de groep werd gedeeld hoe ieder dat in de praktijk brengt en zo konden we elkaar helpen en van elkaar leren. Wij hebben de cursus als heel waardevol ervaren het heeft ons handvaten gegeven hoe we (nog meer) in positieve verbinding blijven met onze (pleeg)kinderen ook in situaties wanneer dat het meest moeilijk is.

Ellen:

Tijdens de training 'waakzame zorg voor tieners' heb ik nuttige informatie gekregen over het omgaan met pubers, die soms ook kampen met andere problematieken. Het samen sparren maakt je weer bewuster van de positie van je pleegkind en van jezelf! Er zijn citaten die je aan het denken zetten maar ook praktische handvaten waarmee je thuis aan de slag kunt. Persoonlijk heb ik er o.a. uitgehaald: het belang van een netwerk, het effect van het weigeren van diensten, hoe escalaties te voorkomen, hoe je je eigen gedrag in kunt zetten, niveaus van waakzaamheid (tip met de mandjes ga ik zeker proberen!). Het is goed dat er regelmatig trainingen worden aangeboden; je neemt er altijd iets van mee naar huis!!

De training

XONAR pleegzorg heeft een nieuwe training opgenomen in haar aanbod: Waakzame zorg voor tieners. In september '21 is deze voor de eerste keer gestart met 12 pleegouders. De training is gebaseerd op Waakzame Zorg en Geweldloos Verzet.

De training bestaat uit 5 bijeenkomsten van 2,5 uur. In de eerste bijeenkomst wordt ingegaan op het puberbrein en de verandering in gedrag die dit met zich mee brengt. In de tweede en derde bijeenkomst gaan we in op het thema Nieuwe Autoriteit en hoe je als opvoeder een ankerfunctie kunt zijn voor je tiener. In de vierde bijeenkomst gaan we kijken naar de 3 niveaus van Waakzame Zorg, waarbij je van gerust, ongerust tot bezorgd kunt gaan. Voor het derde niveau van bezorgdheid bieden we de module Geweldloos Verzet aan. In de vijfde bijeenkomst tenslotte bespreken we de interventies die je kunt inzetten als opvoeder naar je tiener.

De belangrijkste pijlers van deze training zijn dat pubers aan de ene kant een goede verbinding nodig hebben met hun opvoeders en aan de andere kant begrenzing door diezelfde opvoeders. De opvoeders leren om in hun eigen kracht te blijven staan en zich niet te veel van hun pad af te laten brengen door het soms wisselachtige gedrag van hun tiener (die ook gebukt kan gaan onder zijn eigen puberbrein dat volop in ontwikkeling is).

Nieuwe reeks van de training Waakzame zorg voor tieners:

- Vrijdag 21 januari 2022
- Vrijdag 4 februari 2022
- Vrijdag 18 februari 2022
- Vrijdag 11 maart 2022
- Vrijdag 25 maart 2022

Alle bijeenkomsten beginnen om 9.30 uur en duren tot 12.00 uur. De bijeenkomsten vinden plaats in de aula van XONAR aan de Severenstraat 16 te Maastricht.

Er is plek voor 15 deelnemers. De trainers zijn Olga Naseman en Rachel Lemlijn.

U kunt zich aanmelden via pleegzorg@xonar.nl.

TERUGBLIKKEN EN VOORUITKIJKEN MET DE POR

pleeg
ouder
raad

Het jaar 2021 loopt weer bijna ten einde. Een goed moment voor de Pleegouderraad (POR) van XONAR om terug te blikken én vooruit te kijken. De POR zet zich in met maar één doel voor ogen: het behartigen van de belangen van alle pleegouders van XONAR. Natuurlijk, de POR heeft een formele status als medezeggenschapsorgaan van XONAR met de nodige rechten. In de praktijk is het met name zaak om een permanente dialoog te voeren met de organisatie, op alle niveaus. Wederkerigheid, respect en begrip voor ieders positie en belang, daar gaat het om! Voor de POR is het daarnaast van belang om actief in externe netwerken te participeren. LOPOR (het landelijk overleg van pleegouderraden) en Pleegzorg Zuid zijn hiervan voorbeelden.

Dit jaar is voor de POR een dynamisch jaar geweest. Corona heeft weliswaar gezorgd voor de nodige belemmeringen. Desondanks was en is er voor de POR veel werk aan de winkel. Het contact met de pleegouders heeft daarbij de hoogste prioriteit. De POR kan niet zonder voeding vanuit de achterban. De POR- werkgroep Communicatie bekijkt momenteel op welke wijze de communicatie met de pleegouders kan worden geïntensiveerd. De bezoeken van POR-leden aan het Pleegoudercafé zijn -zodra dat mocht- weer opgestart. De Schaduw POR (het netwerk van pleegouders die met de POR willen meedenken) wordt nieuw leven ingeblazen.

De POR vraagt continu aandacht van XONAR voor zaken die voor pleegouders van belang zijn. Enkele actuele voorbeelden: het thema 18- 18+, de bijzondere kosten, de pleegzorgcontracten, de vakantiepleegzorg, de stamkaarten. De specifieke kijk van ervaringsdeskundigen -en dat zijn de leden van de POR-maakt daarbij echt verschil.

Tot slot was er in 2021 sprake van de nodige ontwikkelingen binnen XONAR. Een structuurverandering waarover de POR positief heeft geadviseerd. Ook veel benoemingen binnen het management, de Raad van Toezicht, de Klachtencommissie. De POR heeft kennisgemaakt met de kandidaten en steeds een positief advies afgegeven met betrekking tot hun benoeming.

De POR kijkt met vertrouwen uit naar 2022. Wel is versterking van de POR met nieuwe leden (nu maar zes) gewenst om de slagkracht te vergroten. Begin 2022 staat een cursus voor de POR gepland : onder deskundige begeleiding kijken hoe het functioneren van de POR kan worden aangescherpt. Het contact en de communicatie met de achterban -alle pleegouders van XONAR- hebben ook komend jaar de hoogste prioriteit. Hopelijk ontstaat daarbij ruimte voor meer persoonlijke ontmoetingen. Alle interne en externe contacten van de POR worden in 2022 gecontinueerd. Daarbij wordt ook bekeken op welke wijze Cliëntenraad, Ondernemingsraad en POR van XONAR de handen ineen kunnen slaan rond thema's van gemeenschappelijk belang. Los hiervan blijft de POR aandacht vragen voor thema's die permanente aandacht vragen: 18- 18+ is hiervan een goed voorbeeld, waarbij ook gemeenten een onmisbare rol hebben. De POR kijkt dan ook uit naar de ontmoeting van wethouders van regiogemeenten, die XONAR in 2022 wil organiseren.

Reacties kunnen worden gestuurd aan de voorzitter van de POR Jacqueline Felix (e-mail jacquelinefelix1969@gmail.com).

PLEEGGEZINNEN MET EEN MIGRATIEACHTERGROND

Deze keer aandacht voor enkele van onze toppers in crisispleegzorg. Gezinnen met een migratieachtergrond die een plekje in hun huis en hart bieden voor een heleboel kindjes. Lees hier de verhalen van Afrah en van Nadia & Hamid. We zijn ontzettend blij met hun geweldige inzet!

Afrah

Afrah is 47 jaar oud. Ze is geboren in Libanon maar opgegroeid bij haar ouders in Jemen. Op haar 18e is Afrah samen met haar partner naar Nederland gekomen. Afrah is uiteindelijk gescheiden van hem en heeft haar kinderen verder alleen opgevoed. Ze heeft 6 kinderen, 5 dochters en 1 zoon, welke op dit moment allemaal zelfstandig wonen. Ze is inmiddels ook oma van 9 kleinkinderen. De jongste telg is in november geboren.

In 2016 is Afrah gestart met pleegzorg. Een goede vriendin van haar werkt bij team Jeugd van de gemeente en zoekt een plekje voor een meisje van Syrische afkomst. Daar Afrah Arabisch spreekt en al veel opvoedervaring heeft, zou zij een perfecte match kunnen zijn. Afrah heeft twijfels maar gaat uiteindelijk overstag. Samen met haar zoon en jongste dochter, gaat ze van start met het opvangen van een pleegkind.

Ze wordt door XONAR gescreend als netwerkpleegouder en is na de screening officieel pleegouder van dit meisje. Ruim twee jaar lang woont dit meisje bij Afrah. Het is een pittige plaatsing met veel ups en downs. Haar nog thuiswonende zoon en jongste dochter vinden het ook met momenten lastig om te zien hoe het pleegkind soms met hun moeder om gaat. Groot is dan ook de verbazing bij Afrah dat notabene haar eigen zoon en dochter na de plaatsing aan geven dat ze graag nog een pleegkind willen opvangen.

Afrah is vervolgens de STIP training gaan volgen daar ze ook kinderen wil gaan opvangen die zij niet kent uit haar netwerk. De training 'omgaan met getraumatiseerde kinderen' doorloopt Afrah eveneens waarbij ze veel kennis op doet. Ze biedt een plek voor kinderen die vanuit een acute crisissituatie opvang nodig hebben maar ook voor kinderen die langere tijd niet thuis kunnen wonen maar niet acuut hoeven te worden geplaatst.

'Een plaatsing is niet makkelijk en geeft in het begin veel stress. De eerste tijd is een pittige tijd. Het zijn allemaal kinderen met een 'trauma'. Kinderen laten moeilijk gedrag zien en het kan soms een echte beproeving zijn. Je hebt dan ook veel geduld nodig als pleegouder. Met geduld en tijd kun je veel bereiken', aldus Afrah.

Inmiddels vangt Afrah haar 5e pleegkind op. Ook met deze jongen heeft ze in het begin veel te stellen gehad en is haar geduld danig op de proef gesteld. Hij wilde niet bij Afrah wonen en deed er alles aan om er voor te zorgen dat ze hem zou weg sturen. Maar Afrah hield voet bij stuk en met een engelengeduld en doorzettingsvermogen heeft ze ook hem een fijn thuis kunnen bieden. Hij is dol op Afrah en zegt dagelijks hoe veel hij van haar houdt. Hij durft haar in vertrouwen te nemen en is enorm vooruit gegaan op sociaal gebied.

'Daar doe je het voor', zegt Afrah. 'Je kunt zoveel voor een kind betekenen en ook voor ouders'.

Afrah heeft nog steeds contact met de vier pleegkinderen die bij haar hebben gewoond en met hun ouders.

Op de vraag waarom er zo weinig pleegouders met een migratieachtergrond zijn, geeft Afrah aan dat dit komt vanuit angst en onwetendheid. Angst voor ouders, maar ook angst voor Jeugdzorg. Veel mensen

denken dat Jeugdzorg kinderen uit huis haalt en beseffen niet dat dit niet zo maar gebeurd maar pas de laatste optie is na een traject van intensief hulp bieden. In haar omgeving praat Afrah veelvuldig over pleegzorg en probeert zij mensen haar ervaringen mee te geven.

Wat voor Afrah echter wel belangrijk is, is dat mensen dit met hun hart doen. *'Je moet een pleegkind opvangen zoals je je eigen kind zal opvangen. Deze kinderen hebben het zo hard nodig dat er iemand is die voor hen zorgt'*. Afrah denkt er in elk geval nog niet aan om te stoppen met het opvangen van pleegkinderen. Ze geniet van kinderen en is blij wanneer ze hen ziet vooruit gaan.

Nadia & Hamid

Nadia en haar man Hamid zijn van Marokkaanse afkomst en inmiddels al ruim 10 jaar pleeggezin. Bij haar schoonouders in de straat woonde een pleegouder. Nadia zag er telkens andere kinderen verblijven en was nieuwsgierig hoe dit kon. Na wat rondvraag kwam ze er achter dat deze mevrouw pleegzorg bood. Nadia kende het hele begrip pleegzorg niet maar begreep wel wat het betekende. Nadat ze aan haar schoonzus kenbaar maakt dat ze ook graag kinderen wil gaan opvangen, besluiten ze in gesprek te gaan met deze mevrouw. Na wat uitleg weet Nadia waar ze zich moet melden om pleegouder te kunnen worden. Het gegeven dat ze echter een training moet volgen alvorens ze kan starten houdt haar wat tegen. Zowel zij als haar partner spreken dan nog niet zo goed Nederlands en durven het daarom ook niet goed aan.

Na een kennismaking met een van de trainers van XONAR, besluiten ze zich toch aan te melden. Nadia geeft aan dat het achteraf goed te doen was. Nadat ze de training hebben gevolgd, wordt zij samen met Hamid crisispleegouder bij XONAR. In eerste instantie enkel voor Arabische kinderen. Het gemakkelijk kunnen communiceren in de eigen taal en het delen van het geloof is hiervoor de aanleiding. Na een aantal kinderen opgevangen te hebben, verandert dit idee echter bij Nadia. Ze geeft aan dat ze elk kind dat het nodig heeft een thuis wil bieden en dus staan ze open voor het opvangen van allerlei kinderen ongeacht hun afkomst.

Nadia en Hamid hebben tot nu toe ruim 20 kinderen opgevangen in hun gezin. Ze hebben twee eigen kinderen van 16 en 21 jaar oud. Eén pleegkind woont inmiddels langdurig bij hen en zal bij hen blijven en opgroeien.

'De grootouders van dit meisje wilden graag dat zij bij ons zou blijven wonen. Daarbij paste dit meisje heel goed in ons gezin waardoor wij de keuze hebben gemaakt om haar langdurig op te vangen', aldus Nadia.

Naast deze plaatsing hebben pleegouders ook nog plek voor een crisisplaatsing. Ondanks dat pleegmoeder het grootste deel van de verzorging voor haar rekening neemt, doet ook pleegvader actief mee. Hij vindt het fijn om binnenshuis met het kindje te spelen en bijvoorbeeld samen tv te kijken. Hun eigen kinderen zijn ook niet anders gewend inmiddels en helpen actief mee.

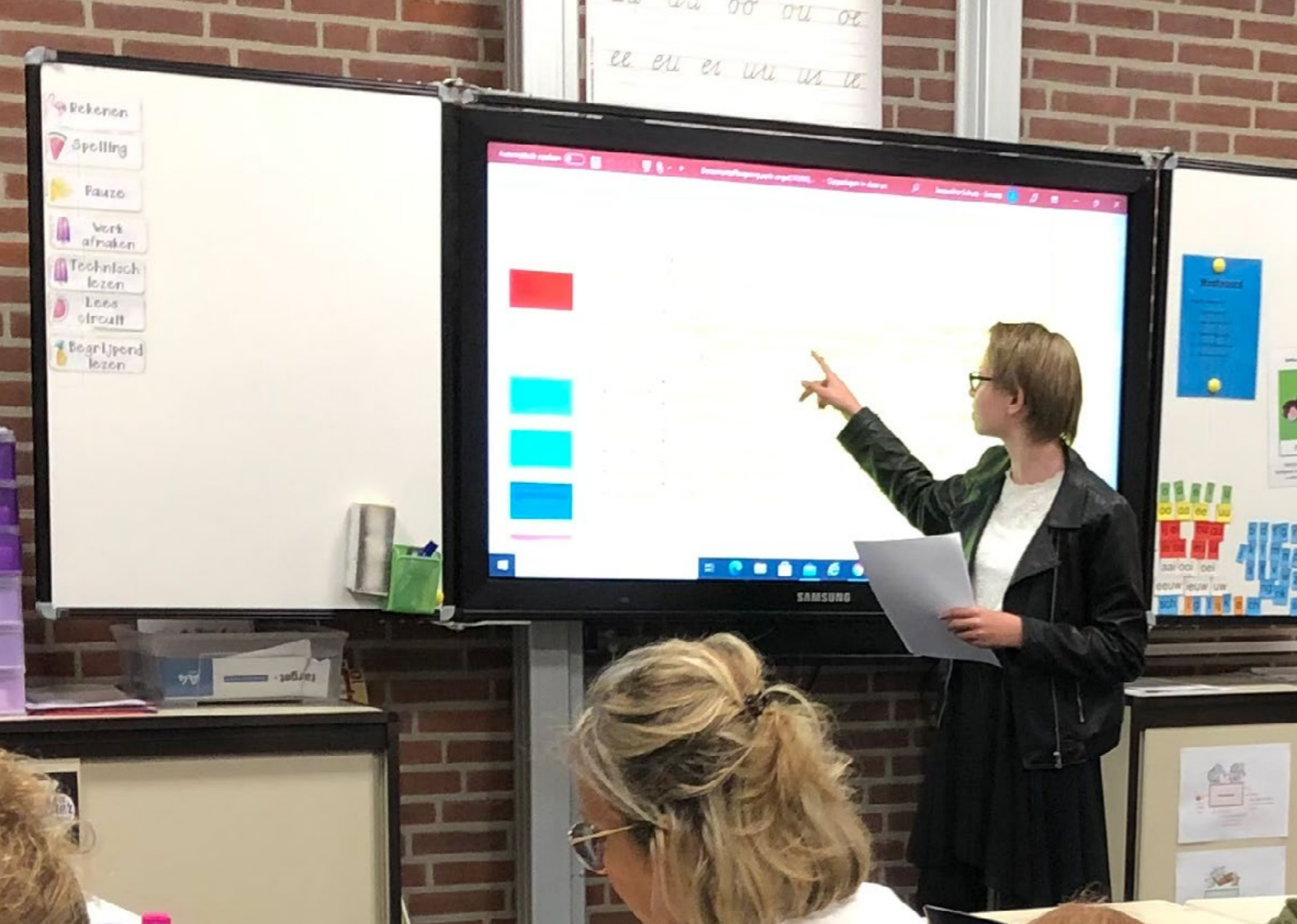
Zorgen voor kinderen is iets wat Nadia heel erg leuk vindt. Afscheid nemen is echter het minst leuke aan pleegzorg. Zeker wanneer het baby's betreft. Wat ook moeilijk is, is het gegeven dat je bij een crisisplaatsing vaak pas dagen na de plaatsing informatie krijgt omtrent verzorging e.d.

'In het begin moet je echt zelf uitvinden hoe je het beste een kindje kunt verzorgen. Informatie over de voeding, ritme van de dag, slaapgewoonten, etc. ontbreken meestal. Dat maakt het wel lastig', vertelt Nadia.

Volgens Nadia is de onbekendheid van pleegzorg de belangrijkste reden van de weinige aanmeldingen van pleegouders met een migratie achtergrond. *'Ze kennen de term pleegzorg vaak niet eens'*. Vanuit de Islam is klaar staan voor een ander een belangrijk iets en wordt je hiervoor ook uiteindelijk door Allah beloond. De familie van Nadia en Hamid vindt het ook heel goed dat zij dit doen.

Nadia en Hamid zijn er in elk geval zelf ook trots op dat zij als gezin pleegkinderen helpen door hen op te vangen in hun gezin. *'Je kunt echt iets betekenen voor een kind'*. Hun dochter heeft al aangegeven dat ze, wanneer ze op zichzelf woont, eveneens iets wil gaan betekenen voor een kindje. Tot die tijd, helpt ze mee daar waar ze kan. En ook Nadia en Hamid denken nog lang niet aan stoppen.

SPREEKBEURT OVER PLEEGZORG EEN MIDDEL TEGEN PESTEN?

Voor de zomervakantie heeft begeleider pleegzorg Anita, in overleg met juf Jacqueline, samen met pleegkind Elsa een spreekbeurt gehouden in haar klas (groep 7). Met enorm veel succes.

Elsa is een pleegkind. Sinds haar geboorte woont zij bij haar oma en opa van vaderszijde, een netwerkpleeggezin. De ouders van Elsa kunnen niet voor haar zorgen door eigen problematieken. Elsa ziet haar ouders wel af en toe, maar ze kan niet bij hen wonen. Toen Elsa 6 jaar oud was, is haar halfzusje Anna ook bij hen komen wonen. Zij hebben beiden dezelfde mama.

Elsa vindt het leven niet altijd gemakkelijk. Ze woont graag bij haar opa en oma, ze heeft het er fijn maar diep in hartje zou ze het liefst bij haar eigen papa en mama willen wonen. Ze weet dat dit niet kan, ze weet ook waarom dit niet kan, maar dat betekent niet dat je dat toch soms wenst voor jezelf!

Wat het leven regelmatig extra moeilijk maakt voor Elsa is dat klasgenootjes en andere kinderen op school haar pesten omdat ze bij haar opa en oma woont. Elsa wordt daar erg verdrietig van en ook opstandig en boos. Ze kan dan lelijk van zich afbijten, waar de andere kinderen dan ook weer op reageren, met als gevolg veel ruzie, stress en gedoe. Ze vindt het dan ook vaak niet leuk op school. Ook thuis heeft ze vaak nog last van hetgeen dat er op school gebeurt.

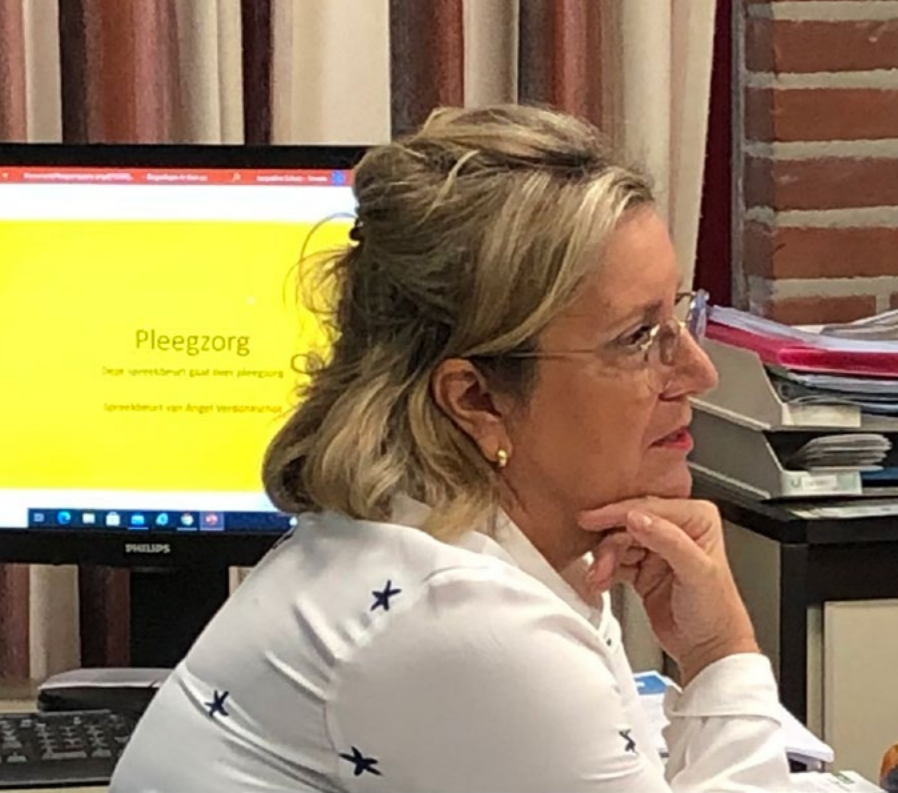
Samen met Juf Jacqueline, opa en oma en begeleider Anita heeft Elsa nagedacht over hoe we iets zouden kunnen doen aan dat pesten. De oplossing zou misschien zijn als we de klasgenootjes wat meer zouden vertellen over de woonsituatie van Elsa en waarom dit zo is: het idee voor een spreekbeurt was geboren.

Samen met Anita heeft Elsa informatie bij elkaar gezocht op de site van Pleegzorg Nederland, hebben ze gegevens van XONAR pleegzorg gebruikt en afgewogen wat Elsa wel en niet wil vertellen over haar eigen situatie. Toen dat duidelijk was, heeft Elsa een PowerPointpresentatie gemaakt. Elsa heeft eerst informatie gegeven over pleegzorg in het algemeen en daarna verteld over haar eigen situatie.

Voor haar klasgenootjes was dit een indrukwekkend verhaal en voor sommigen een startsein om iets over hun eigen thuissituatie te vertellen die ook niet altijd fijn is. Juf Jacqueline leidde en begeleidde het gesprek en met veel respect is er naar elkaar geluisterd en zijn er zeer persoonlijke verhalen gedeeld. Juf Jacqueline was erg onder de indruk van hoe Elsa het verhaal verteld heeft en trots op haar klas hoe ze met zo'n soms moeilijk onderwerp omgaat. Het heeft meer begrip voor elkaar gecreëerd waar Elsa nu nog voordeel bij heeft. Ze gaat met meer plezier naar school en het pesten over het wonen bij opa en oma komt veel minder voor.

Ook begeleider pleegzorg Anita zegt achteraf onder de indruk te zijn en trots op "haar" pleegkind.

'Tijdens de voorbereidingen kreeg ik soms kippenvel om de rake dingen die Elsa kon zeggen en concluderen over haar eigen situatie en hoe zij dit aan haar klasgenootjes wilde gaan vertellen. De spreekbeurt zelf was mooi om live mee te maken. Een pleegkind dat een stukje van haar leven vertelt, klasgenootjes die geïnteresseerd en respectvol luisteren om daarna hun eigen verhalen te vertellen, bijgestaan door een juf die ervoor zorgt dat iedereen aan de beurt komt, zijn/haar ding kan zeggen en waakt dat de sfeer veilig is en blijft. Dit maakt ons werk zo waardevol en mooi.'

Juf Jacqueline over de spreekbeurt

In juli 2021 heeft Elsa ervoor gekozen om haar spreekbeurt te houden over pleegzorg. Haar vraag aan mij als leerkracht was of dit mocht samen met haar begeleidster van pleegzorg (XONAR). Ze wilde samen met haar begeleidster de spreekbeurt voorbereiden en presenteren en de leerlingen vertellen over pleegzorg en wat deze zorg precies voor haar betekende.

Elsa nam in een heel open gesprek de leerlingen mee in haar verhaal van baby tot nu. Over waarom ze niet bij haar ouders woont, maar wel bij haar oma en opa die haar samen met haar zusje opnamen in hun (pleeg)gezin.

Ze vertelde over alle liefde die zij en haar zusje krijgen hier bij oma en opa en dat dit een thuis is, maar ze vertelde ook over het gemis van een mama en papa in haar leven. Ondanks het feit dat oma en opa heel veel voor haar doen en er altijd voor haar zijn, ervaart zij elke dag het gevoel ANDERS te zijn en een GEMIS te hebben.

Elsa stelde zich heel kwetsbaar op, was zo eerlijk! De leerlingen in onze klas luisterden met open mond en waren heel aandachtig. Niet alle informatie was bekend bij de kinderen. Regel in de klas bij het houden van een spreekbeurt is aandacht voor de spreker, goed luisteren en vragen stellen. De sfeer tijdens deze spreekbeurt was super! Doordat Elsa zich veilig voelt in de klas kon zij over haar gevoel vertellen. Ook het feit dat haar begeleidster er was voor support, betekende heel veel voor haar. Echt een steun in de rug!

De sfeer in de klas was bijna als sereen te omschrijven. De klasgenootjes gingen heel serieus in op dit moeilijke onderwerp en er waren heel volwassen vragen en antwoorden. In deze veiligheid van de klas kwamen er meer gevoelige onderwerpen/verhalen aan de orde.

Voor mij als leerkracht is dit de kroon op mijn werk. Binnen verwachtingen een sfeer te creëren waarin zich iedereen veilig voelt. Daar moet je samen met de leerlingen hard voor werken. Oor hebben voor elkaar, openstellen voor de ander, er zijn voor elkaar. Samen het goed hebben! Het is goed zoals je bent!

COLUMN VAN EEN PLEEGMOEDER

BREAKDOWN MET EEN STAARTJE

Je hoort het weleens om je heen. Een plaatsing van een pleegkind die he-le-maal niet lekker loopt en uiteindelijk moet worden afgebroken, iets waar je als pleegouders eigenlijk nooit voor hebt getekend. In december 2020 is na heel veel downs onze 'Mister X' betrokken naar zijn eigen familie. Hij kwam als bijna 8 jarig knulletje bij ons wonen, ons eerste pleegkind! En wij hebben ons hart en ziel erin gelegd. Als 15 jarige jonge man is hij met veel bombarie vertrokken, met een stukje van ons hart in zijn bagage. Wij hebben gehuild en letterlijk alle fases van rouw doorlopen en hadden veel twijfels (want ja, hebben wij het dan wel goed gedaan?), maar het heeft in ons gezin ook weer de nodige rust verschaft.

Iedereen hier vroeg zich wel regelmatig af 'Hoe zal het nu met Mister X gaan?' 'Zal hij wel iets aan hebben aan wat wij hem ook hebben geleerd en hebben meegegeven?'. Na 8 maanden kreeg ik opeens een appje van hem. Inmiddels 16 jaar oud. 'Hey, Kathrin. Ik ben door mijn familie op straat gezet. Mag ik even op bezoek komen?' Een dag later vroeg onze Mister X (hij bleef toch in ons hart zitten...) ons of hij misschien hier tijdelijk weer kon komen wonen? Na een aantal gesprekken met het hele gezin, Mister X en alle betrokken hulpverlening,

kwam Mister X en trok weer bij ons in. Tijdelijk dan.

Hij woont hier inmiddels al weer een aantal weken. Aan de ene kant is veel heel vertrouwd, voor hem en voor ons, aan de andere kant is het ook weer wennen en aftasten.

En Mister X? Hij vertelde mij afgelopen week tijdens zijn eerste kookles. 'Kathrin, weet je nou wat ik heb gemist? De structuur en de regels. En dat er op mij wordt gelet.' Toen ik met een knipoog naar hem keek (en bijna met een traan) en zei 'En natuurlijk al mijn knuffels, he!?' keek hij mij heel serieus aan. 'Jah, jah! En ook de knuffels.'

En ondanks een breakdown hebben wij het dan toch goed gedaan. Perfect kunnen en zullen wij het nooit doen, wij zijn en blijven mensen. Maar wij kunnen als pleegouders van de aan ons vertrouwde pleegkinderen houden. En regelmatig een dikke knuffel geven.

Kathrin Kramer

(Pleeg)moeder van drie eigen kinderen, een ex-pleegdochter, drie voltijd pleegkinderen, een weekend pleegdochter en soms nog crisispleegkinderen.

DE KRACHT VAN LIEFDE

'Het leven is als een doos bonbons, je weet nooit welke je krijgt', dat is wat Forest Gump zei in de gelijknamig film. Soms zit het mee en soms zit het tegen in het leven. Maar er zijn van die mensen die wel heel veel tegenslagen te verwerken hebben. En als je dan toch overeind weet te blijven, dan zegt dat wat over je wilskracht. En in dit geval ook over liefde, de liefde voor een kind. Dit verhaal gaat over Esther en Danique die samen zorgen voor Shayleigh, hun (klein)kind.

Shayleigh is 6 jaar en woont 5 dagen per week bij oma Esther en 2 dagen bij mama Danique. Voor iedereen is dat voor dit moment de beste optie. Toen Shayleigh zes jaar geleden geboren werd, had Danique geen vaste woon- en verblijfplaats meer. De relatie met de vader van Shayleigh was voorbij en hij heeft nooit echt deel uitgemaakt van het leven van zijn kind. Esther: *'Ik heb er toen voor gekozen om Danique en Shayleigh tijdelijk in huis te nemen.'* Vrij snel daarna kreeg Danique een nieuwe woonplek. De relatie tussen Esther en Danique was zeer moeizaam, met name door psychische problemen bij Danique. Die waren zelfs zo groot dat Veilig Thuis Shayleigh uit huis plaatste. Nadat Daniques mentale toestand 3 jaar later een dieptepunt bereikte, heeft de rechter besloten om Shayleigh bij Esther te plaatsen. Vanaf dat moment was Esther haar oma en pleegmoeder. Danique heeft vanaf toen hard gewerkt aan zichzelf en klom langzaam uit dat dal. Nu gaat het veel beter met haar. Ze kan de zorg voor Shayleigh weer voor een deel aan. En ze kan goed leven met de pleegzorgsituatie zoals die nu is.

Inmiddels woont Danique zelfstandig met begeleiding en volgt een opleiding. Ze leert voor juridisch administratief dienstverlener want ze wil de advocatuur in. Ze is met name geïnteresseerd in het

familie recht. Want zegt ze *'toen ik in juridische procedures was verwickeld, had ik het fijn gevonden als er ook iemand was geweest, die voor mij opkwam. Ik wil kinderen graag een stem geven.'*

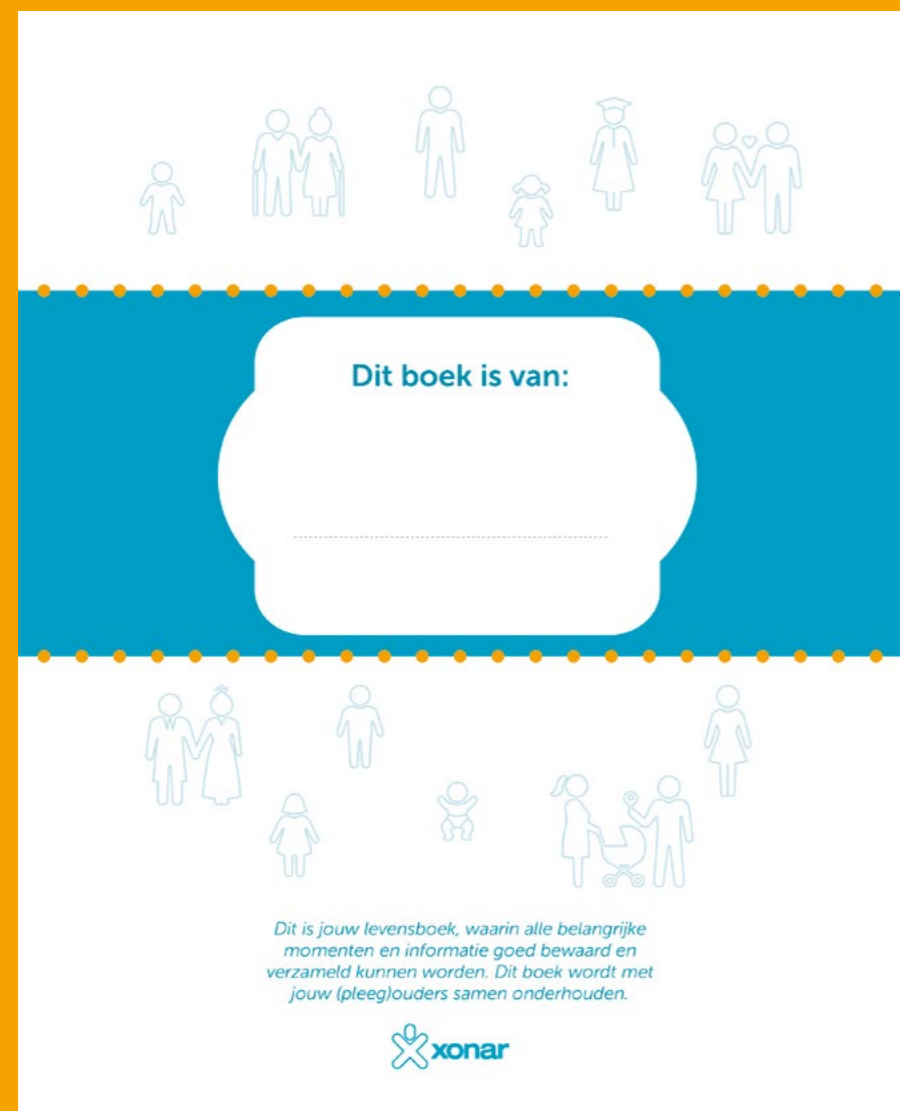
Esther heeft het nodige meegemaakt in haar leven. Na een geweldadige relatie met haar vader, is ze op haar 16e zwanger geraakt van haar eerste dochter Michelle. Op haar 17e trouwde ze met de vader van Michelle en op haar 20e werd ze weduwe. Vervolgens kreeg ze een nieuwe relatie met wie ze Danique kreeg. Ze zijn jarenlang samen geweest als gezin van vier. Maar die relatie heeft geen stand gehouden. Nu woont Esther alleen en dat vindt ze heerlijk. Inmiddels heeft ze twee kleinkinderen. Ze heeft haar leven goed op de rit.

Toen Esther het pleegouderschap over Shayleigh kreeg, is ze gestopt met werken. *'Ik vind het vanzelfsprekend dat ik dat voor mijn kleinkind doe. Zij heeft al zo veel meegemaakt dat ik een veilige haven voor haar wil zijn. Ik heb mijn taak als moeder al volbracht, maar nu heb ik een taak als pleegmoeder en ben super blij met zo'n lief kleinkind.'* Esther geeft aan dat duidelijk te merken is dat Shayleigh een 'rugzakje' heeft. De cursus ***Omgaan met getraumatiseerde kinderen*** helpt haar om Shayleigh beter te begrijpen en te begeleiden. Bovendien is de steun, die ze van haar pleegzorgwerker van XONAR krijgt, super waardevol. Die helpt haar ook in haar relatie met Danique. *'Ik ben niet alleen pleegmoeder voor Shayleigh maar begeleidt ook Danique in het moederschap. Door mijn pleegouderschap is onze relatie veranderd. Hij is nu acceptabel. We hebben geleerd niet steeds de strijd op te zoeken'*, zegt Esther.

Alsof het allemaal nog niet genoeg was, heeft Esther een half jaar geleden een hersenbloeding gekregen. Wonder boven wonder is ze daar zonder blijvend letsel uitgekomen, maar haar energieniveau is altijd nog laag en ze komt vaak moeilijker op bepaalde woorden. Dit doet hen allemaal beseffen dat het leven zo voorbij kan zijn. En daarom ook willen ze een 'plan B' hebben voor Shayleigh. Maar wie vinden ze goed genoeg om de zorg op zich te nemen? Ondanks dat ze beiden vinden dat een kind eigenlijk bij haar moeder moet opgroeien, is voor nu het streven om Shayleigh voor de helft bij haar moeder en voor de helft bij oma te laten zijn. Het uitgangspunt is en blijft het belang van Shayleigh. Zowel Danique als Esther vinden het belangrijk dat zij zich goed kan ontwikkelen. Esther vindt het een voorrecht om op zo'n manier contact te mogen hebben met haar kleindochter.

Shayleigh komt met slaapmasker op haar hoofd en knuffel onder haar arm op mama's schoot zitten. Als ik haar vraag wat zij ervan vindt dat ze zowel bij mama als bij oma mag wonen, zegt ze dat ze het wel moeilijk vindt. Maar net zo snel schakelt ze over naar de orde van de dag en dat is een tekening voor Sinterklaas maken. Want morgen mag ze op school haar schoentje zetten. Dat geeft weer mooi aan hoe veerkrachtig kinderen zijn. En met goede begeleiding en de liefde die ze van zowel mama als oma krijgt, komt het vast goed met haar.

XONAR PLEEGZORG LEVENSBOK

Voorheen ontvingen pleegkinderen een levensboek dat XONAR inkocht bij een externe partij. We vonden dit echter niet meer helemaal aansluiten bij wat wij in een dergelijk boek willen laten terugkomen. Daarom ontwikkelden we een nieuw levensboek! Met daarin de mogelijkheid om belangrijke, mooie, maar ook moeilijke momenten vast te leggen samen met uw pleegkind. Vanaf 2022 kan dit levensboek aangevraagd worden bij nieuwe plaatsingen.

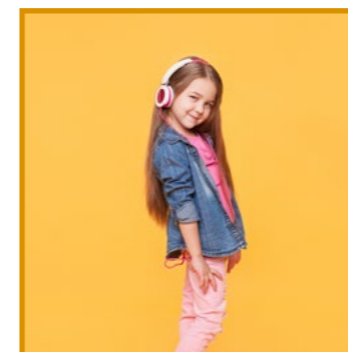
ZOEKERTJES

ZOEKERTJES

Zoekertjes worden ingezet als we voor kinderen die bij XONAR op de wachtlijst staan, op het moment geen geschikt pleeggezin kunnen vinden binnen ons bestand. Wij hopen dat pleegouders, door de omschrijving van de vraag van het kind en de ouders, enthousiast raken en hierdoor overwegen om een extra plekje in hun pleeggezin te bieden. Alle bij XONAR goedgekeurde bestandspleeggezinnen kunnen reageren. Met regelmaat worden deze zoekertjes opgeschoond dus kijk gerust eens op onze site en wie weet kunnen jullie iets betekenen voor een kind! Alle namen en afbeeldingen op onze website zijn vanwege privacyredenen fictief.

Als u wilt reageren op een zoekertje is het goed om eerst met de begeleider pleegzorg te overleggen. Uiteraard kunt u voor vragen en meer uitleg contact met ons opnemen. Uw reactie of vragen zien wij heel graag tegemoet via mail: pleegzorg@xonar.nl of via het algemene telefoonnummer: **043-6045555**.

FILMPJE ZOEKERTJES

Wilt u iemand kort laten zien wat zoekertjes zijn? Dat kan met dit filmpje! Bekijk het filmpje via de QR code hiernaast. Scan met uw mobiele telefoon. Lukt dit niet? Bezoek dan het filmpje via deze link:
<https://vimeo.com/543499586>

EEN DAGJE MEELOPEN MET...

PETER GROOTHAUSEN

Peter Groothausen (58) werkt sinds 2016 als begeleider pleegzorg bij XONAR, hiervoor was hij 13 jaar werkzaam als ambulante hulpverlener bij XONAR. Peter vertelt dat hij in 1988 is afgestudeerd aan de sociale academie. In die tijd waren er weinig banen in de hulpverlening waardoor hij noodgedwongen full time is gaan werken in het bedrijf waar hij destijds een bijbaan had. Hij heeft 10 jaar als productiemedewerker en ploegbaas gewerkt. Toch bleef de zorg trekken en er deed zich een kans voor om in een TBS kliniek te beginnen als sociotherapeut en daarna kreeg hij een functie op een sociale werkplaats dichtbij huis. De overstap naar XONAR volgde niet veel later. Al deze ervaringen neemt Peter mee in zijn werk als begeleider pleegzorg.

Peter is getrouwd en heeft twee volwassen kinderen die al een tijdje het huis uit zijn. Hij woont met veel plezier in het mooie Borgharen. Carnaval zit in zijn bloed en Peter is actief als secretaris in het bestuur van de Carnavalsvereniging. Wekelijks trapt hij een balletje in het veteranen zaalvoetbalteam.

08.30 uur

De dag start met het opstarten van de laptop en de telefoon en het lezen van de mails en berichtjes. Soms volstaat alleen lezen, maar vaak vraagt dat ook weer verdere actie. Peter geeft aan dat een dag soms voorbij vliegt wanneer er meerdere telefoontjes gepleegd moeten worden of als er brandjes zijn die moeten worden geblust. Vandaag start hij op kantoor maar er wordt ook veel van huis uit gewerkt. Er zijn weinig mails die actie behoeven dus Peter gaat zich voorbereiden op de eerste afspraak van de dag.

09.00-10.00 uur

Casuïstiek

Ongeveer een keer per 4 weken spreekt de begeleider pleegzorg alle casussen door met de gedragswetenschapper van pleegzorg. Op deze manier wordt de gedragswetenschapper inhoudelijk op de hoogte gebracht en heeft een begeleider de mogelijkheid om vragen te stellen en dilemma's voor te leggen. De gedragswetenschapper is inhoudelijk mede verantwoordelijk voor de casussen. Na de casuïstiek stapt Peter in de auto voor een huisbezoek bij pleeg grootouders.

10.30-12.00 uur

Peter wordt hartelijk ontvangen met een kopje koffie door de opa en oma van een puberpleegzoon. Deze pleeg grootouders zorgen al ruim 10 jaar voor hun kleinzoon van 17. Het gesprek gaat over het toekomstperspectief van de jongen. Oma maakt zich zorgen of hij zelfstandig genoeg is om ooit op zichzelf te gaan wonen. Hij lijkt het voor nu allemaal wel goed te vinden bij zijn grootouders. Hij krijgt zijn natje en zijn droogje en hoeft eigenlijk maar heel weinig te doen. Peter geeft aan dat dit thema vaak bij pleeg grootouders en dan met name bij de oma's terugkomt. Oma vraagt haar kleinzoon om een taakje te doen maar neemt het over als hij het niet snel genoeg doet of niet uitvoert op de manier die oma goed vindt. Peter legt aan de pleeg grootouders uit dat, om goed zicht te krijgen op wat deze jongere wel en niet kan, hij de mogelijkheid moet krijgen om te oefenen. Hoe kunnen pleeg grootouders hem helpen om zelfstandiger te worden is dan de vraag die Peter aan hen stelt. Peter vindt het leukste aan dit soort gesprekken wanneer hij merkt dat het lukt om samen in gesprek te komen en mensen mee te nemen in de zoektocht naar hun eigen oplossing. Kleine stappen vooruit en vertrouwen op de eigen kracht van de pleegouders.

In de praktijk merkt hij dat pleeggrootouders goed zorgen voor hun kleinkinderen. Peter geeft aan: de 'maar' zit hem in het feit dat ze vaak (over) beschermend zijn en ze soms door hun leeftijd wat minder flexibel zijn. Ook kan er sprake zijn van een generatiekloof. Wat dan helpt is de tijd nemen en in gesprek te gaan met zowel de pleegouder als de jongere. Zo creëer je wederzijds begrip en kun je aan pleegouders uitleggen wat het kind nodig heeft en aan de jongere wat pleeggrootouders kunnen bieden. Het fijnste is om dat in een gezinsgesprek te doen en ze samen in gesprek te laten komen. Peter maakt een nieuwe afspraak voor over 6 weken en bedankt voor de koffie.

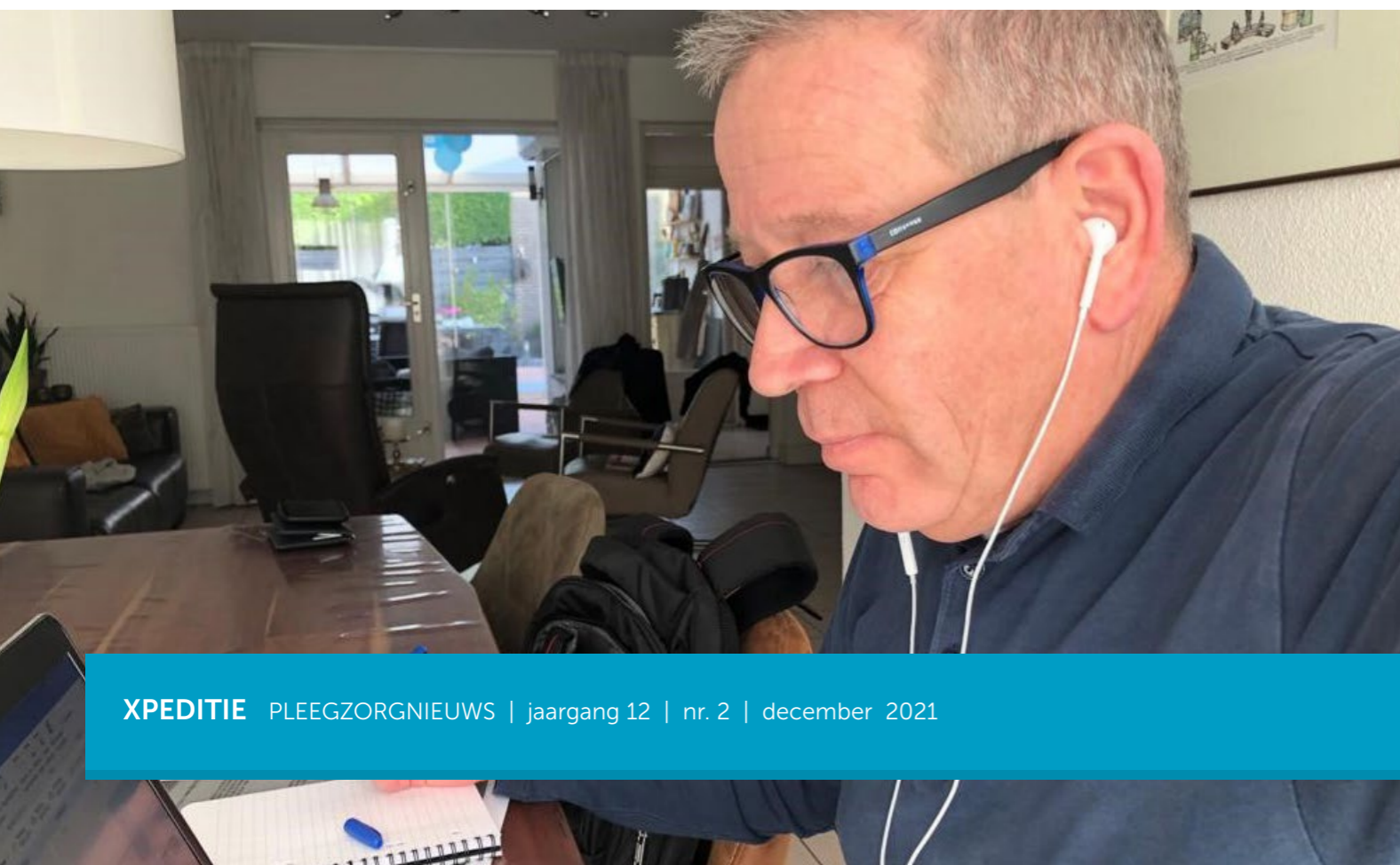
12.00 uur

Omdat hij in de buurt is gaat Peter langs huis om zijn boterhammen op te eten en de hond uit te laten. Even wandelen tussen al het zittende werk door. Vaak komt het er niet van, boterhammen worden dan in de auto of achter de computer opgegeten.

12.30-13.30 uur

De pauze is voorbij en de laptop gaat aan. De hond komt er gezellig bij liggen, dat is een van de gezellige bijkomstigheden van het thuiswerken. In het uurtje wat hij heeft voor er weer naar een afspraak gegaan wordt gaat Peter de administratie bijwerken. Zoals de declaraties van de deeltijdpleegouders verwerken en versturen naar de cliënt administratie. Verder werkt hij de voortgang bij van de cliënten die hij vanochtend besproken heeft in het elektronische cliënt dossier. Niet zijn favoriete bezigheid maar wel belangrijk om bij te houden.

Peter: 'De werkdruk is mede door de administratieve en regeltaken hoog, ik ben meer een mens van de inhoud. In gesprek gaan met pleegouders, ouders, kinderen en collega hulpverleners. Samen tot een

plan komen om ervoor te zorgen dat het goed gaat met het kind of de jongere en mensen met elkaar verbinden. Daar krijg ik energie van.' Peter sluit met deze wijze woorden de laptop af en zet koers naar een volgende afspraak.

14.00-15.00 uur

Ronde Tafel overleg bij Bureau Jeugdzorg.

Peter gaat in gesprek met de gezinsvoogd, een pleegvader en een moeder. Binnenkort loopt de OTS (onder toezichtstelling) af. Het pleegkind zal nog wel bij pleegvader blijven wonen maar betrokkenheid van een gezinsvoogd is niet meer nodig. Samen met pleegvader en moeder wordt besproken hoe zij de samenwerking gaan vormgeven wanneer het een vrijwillige plaatsing wordt. In het afgelopen jaar verliep de communicatie en de samenwerking met momenten stroef. Hierdoor ontstonden er irritaties.

Nu de OTS ervan af gaat is het van belang dat ze er samen uit gaan komen. Ze maken de afspraak dat ze de komende 3 maanden zonder tussenkomst van een hulpverlener gaan communiceren over het kind en dat Peter op vraag kan aansluiten wanneer dit nodig blijkt. Het gesprek duurde wat langer dan gepland en Peter belt in de auto naar zijn volgende afspraak: *'Ik kom eraan!'*

15.40-17.00 uur

Op huisbezoek bij bestandspleegouders die zorgen voor een kindje in de basisschoolleeftijd. Volgende maand staat er een gesprek gepland voor traumatherapie. Peter gaat niet mee naar dit gesprek maar bespreekt samen met pleegouders wat ze kunnen verwachten en inventariseert vragen die ze hebben. Soms komt het voor dat pleegouders graag willen dat Peter meegaat ter ondersteuning. Ook dan zal hij altijd pleegouders stimuleren zelf het woord te doen. Zij werken 24/7 met het kind en kunnen het beste aangeven wat hen opvalt en wat eventuele zorgen zijn. Waar mogelijk wordt dit natuurlijk samen met de ouders van het kind gedaan. Peter zal dan alleen checken of alles besproken en gevraagd is wat ze hebben voorbesproken.

We besluiten deze werkdag met de vraag wat hij het mooiste onderdeel van zijn werk als begeleider pleegzorg vindt.

'Als je mensen wat mee kunt geven, tips, bepaalde ideeën of gedachten waardoor ze zelf weer verder kunnen.'

Peter vertelt over feedback die hij tijdens een evaluatie kreeg van pleegouders die mooi hierop aansluit: *'De begeleider pleegzorg laat ons in onze waarde en vertrouwt op ons eigen oplossende vermogen.'*

Peter sluit af: *'Ik vind het sjiek als ik zoiets hoor, dat is precies wat ik voor ogen heb met mijn begeleiding aan mensen en het mooie van mijn vak.'*

HET RECEPT VAN...

Een letterlijk kijkje in de keuken bij een pleegzorg medewerker. In deze rubriek deelt deze persoon namelijk een van zijn of haar lievelingsrecepten of meest speciale recepten met u. Deze keer is dat communicatiemedewerker Lindy Sevriens.

De ultieme brownies!

Niets zo leuk als samen bakken en al helemaal in de winter! Dit recept is oorspronkelijk van Rutger Bakt, maar al vele keren door mij uitgevoerd. En de titel zegt het al, dit zijn echt de ultieme brownies! Precies de goede combinatie van knapperig aan de buitenkant en smeugig aan de binnenkant...

Ingrediënten

Voor de brownies

- 225 gr boter
- 115 gr pure chocolade (met een hoog percentage cacao)
- 2 eieren
- 1 eidooier
- 330 gr suiker
- ¼ tl zout
- 1 tl vanille-extract
- 125 gr bloem
- 25 gr cacaopoeder

Voor de vulling

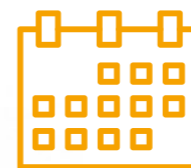
- 75 gr blanke hazelnoten

Verder nodig

- boter, om in te vetten

Brownies maken

Verwarm de oven voor op 175 °C. Bekleed een bakplaat met bakpapier. Verdeel de hazelnoten over de bakplaat en rooster ze in 7 tot 9 minuten goudbruin. Plet de geroosterde noten door de ze op een snijplank te leggen en er met de onderkant van een pan stevig op te drukken. De smaak van grof geplette hazelnoten is het best, dus zorg ervoor dat ze niet te fijn worden. Vet een vierkante bakvorm van 20 centimeter in en bekleed de bodem en twee zijanten van de bakvorm met een op maat geknipt stuk bakpapier. Doe de boter met de chocolade in een hittebestendige kom en smelt deze au bain-marie. Laat het gesmolten mengsel iets afkoelen. Klop intussen de twee eieren en de eidooier met de suiker, het zout en vanille-extract luchtig, tot het mengsel heel licht van kleur is geworden en het als een lint van de garde af loopt (ongeveer 5 minuten met de mixer). Meng vervolgens ook de bloem en het cacaopoeder erdoorheen en tot slot de stukjes hazelnoot. Giet het beslag in de bakvorm en bak de brownies 40 minuten. Laat ze daarna volledig afkoelen in de vorm voor je ze eruit haalt en in stukken snijdt.

AGENDA

INFORMATIEBIJENKOMSTEN VOOR BELANGSTELLENDE IN HET PLEEGGouderschap

Donderdag 27 januari 2022 van 19.30 – 21.30 uur

Locatie: XONAR, Heerlerbaan 142 te Heerlen

Maandag 14 maart 2022 van 19.30 – 21.30 uur

Locatie: XONAR, Severenstraat 16 te Maastricht

Dinsdag 26 april 2022 van 19.30 – 21.30 uur

Locatie: XONAR, Heerlerbaan 142 te Heerlen

Woensdag 1 juni 2022 van 19.30 – 21.30 uur

Locatie: XONAR, Severenstraat 16 te Maastricht

Donderdag 7 juli 2022 van 19.30 – 21.30 uur

Locatie: XONAR, Heerlerbaan 142 te Heerlen

Deze datums zijn onder voorbehoud. Mocht het niet mogelijk zijn om de informatiebijeenkomsten live te laten doorgaan, kunt u altijd een webinar volgen dat we hebben opgenomen. Daarnaast zullen we op een andere manier met u in contact treden om u van informatie te voorzien en uw vragen te beantwoorden.

**Aanmelden voor de
informatiebijeenkomsten
kan via onze website.**

DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

XONAR pleegzorg vindt het zeer belangrijk om u te ondersteunen in het bevorderen van uw deskundigheid. Ook in 2022 hebben we weer een uitgebreid pakket aan cursussen, trainingen en lezingen die we aanbieden. Onderstaand een greep uit ons aanbod, houd voor het actuele aanbod ook de nieuwsbrief en onze website in de gaten.

TRAINING STIP

In het voorjaar van 2022 start weer een nieuwe STIP-training voor aspirant-pleegouders. Het STIP-voorbereidingsprogramma is gericht op voorbereiding en selectie. Ook wordt na deelname duidelijk welke vorm van pleegzorg voor u en uw gezin het meest geschikt is. Er is nog plek voor enkele aspirant bestandspleegouders. De trainers zijn Inge Kubben en Mieke Berntsen.

TRAINING GRIP (GROOTOUDERS IN PLEEGZORG)

Dit programma is alleen voor grootouders die pleegouder zijn voor hun kleinkind. Het is de bedoeling dat u naar alle bijeenkomsten komt.

De bijeenkomsten vinden plaats op:

- Donderdag 7 april 2022
- Donderdag 12 mei 2022
- Donderdag 9 juni 2022
- Donderdag 14 juli 2022
- Donderdag 15 september 2022
- Donderdag 13 oktober 2022
- Donderdag 10 november 2022
- Donderdag 8 december 2022

De bijeenkomsten vinden plaats op de locatie van XONAR in de aula aan de Severenstraat 16 te Maastricht. We beginnen om 9.30 uur en stoppen uiterlijk om 14.00 uur. Wij zorgen voor een lunch. Er is plek voor 15 deelnemers. De trainers zijn Chantal Zelissen en Edith Deckers.

TRAINING ZORGEN VOOR GETRAUMATISEERDE KINDEREN

Ook in het voorjaar van 2022 starten we weer met een groepstraining Zorgen voor getraumatiseerde kinderen. De training zal plaatsvinden op de volgende datums. Het is de bedoeling dat u alle 8 bijeenkomsten volgt.

- Dinsdag 8 februari 2022
- Dinsdag 22 februari 2022
- Dinsdag 8 maart 2022

- Dinsdag 22 maart 2022
- Dinsdag 29 maart 2022
- Dinsdag 12 april 2022
- Dinsdag 19 april 2022
- Dinsdag 10 mei 2022

De bijeenkomsten vinden plaats op de locatie van XONAR aan de Heerterbaan 142 te Heerlen. Alle bijeenkomsten beginnen om 19.30 uur en duren tot 22.00 uur. Er is plek voor 12 deelnemers. De trainers zijn Francien Kurvers en Ans Steenstraten.

TRAINING WAAKZAAM ZORGEN VOOR TIENERS

Gebaseerd op de principes van Nieuwe Autoriteit en Geweldloos Verzet. De training bestaat uit 5 bijeenkomsten.

De bijeenkomsten vinden plaats op:

- Vrijdag 21 januari 2022
- Vrijdag 4 februari 2022
- Vrijdag 18 februari 2022
- Vrijdag 11 maart 2022
- Vrijdag 25 maart 2022

Alle bijeenkomsten beginnen om 9.30 uur en duren tot 12.00 uur. De bijeenkomsten vinden plaats in de aula van XONAR aan de Severenstraat 16 te Maastricht. Er is plek voor 15 deelnemers. De trainers zijn Olga Naseman en Rachel Lemlijn.

ONLINE LEZING VEERKRACHT BIJ KINDERTRAUMA

Door: Naomi Vandamme

Wanneer: 25 januari 2022 om 20.00 uur

U kunt zich hiervoor aanmelden via de website van XONAR. U ontvangt dan van tevoren een link om deel te nemen.

Voor informatie over of aanmelding voor alle in deze agenda genoemde activiteiten kan contact met ons opgenomen worden door een mail te sturen naar pleegzorg@xonar.nl of te bellen naar het algemene nummer van XONAR (043-604 55 55) en te vragen naar een medewerker van VSM (pleegzorg).

BEREIKBAARHEID XONAR TIJDENS KANTOORTIJDEN

Vorbereiding, Screening & Matching
Severenstraat 16
6225 AR Maastricht

Pleegzorg regio Parkstad
Heerlerbaan 142
6419 CH Heerlen

Pleegzorg regio Maastricht Heuvelland
Severenstraat 16
6225 AR Maastricht

Pleegzorg regio Westelijke Mijnstreek
Onderste Sittarderweg 2
6141 AZ Limbricht

t. 043 - 604 55 55 / pleegzorg@xonar.nl

BEREIKBAARHEID XONAR BUITEN KANTOORTIJDEN

Bereikbaarheidsdienst

Ontstaat er buiten onze kantooruren een crisissituatie in uw pleeggezin waarbij u een hulpverlener van XONAR wilt raadplegen? Belt u dan met onze bereikbaarheidsdienst:

t. 043 - 604 59 09

MAX DEPOT - MATERIALEN AANBOD XONAR

Voor kostenloze uitleen van baby- en kinderbenodigdheden.

Openingstijden: dinsdag van 09.30 - 14.00 uur en donderdag van 09.30-11.30 uur. Daarbuiten enkel voor crisisplaatsing op afspraak.

Locatie: Severenstraat 16
6225 AR Maastricht

E-mail: pleegzorg@xonar.nl

Telefoon: 06 - 12 04 51 95
06 - 24 72 69 78